

ek

ulni a Saar-vidékre. at és carabinieri-keretbe.

hogy Saarlouisban nak felállítani a pol- tatközi haderő tagjai konfliktusok elinté- pontingens saarvidéki emzetbeli katonai bi- skörébe fog tartozni. intézkedéseket fog- is, hogy a nemzet- és magánépületek.

a nemzetközi had- elmerülő kiadásokat g egyenlő arányban

delegátust választ a s leküzdésére alakult

a svájci szövetség- Motta, a politikai re- tett a tanácsnak a szakk lefolyásáról és nak is delegátust kell nus nemzetközi meg- intézkedéseket meg- potságba. A szövet- szövetségi elnökké ost választotta meg. A Morningpost fenn- t, hogy a genfi ese- jugoszláv kormányt szervezni. A lap fenn- hogy az új jugoszláv egi külügyminiszter alakulni.

és magyar miniszter- kormányfőru déiben g Horthy kormányzó ás után villásgregelin rák koncellárt és kül- kkel együtt.

ármazó közlések sze- magyar kormányfőruk országot közösen ér- általános nemzetközi

gyekeknek zott

A lengyel kormány erületére engedélyzte című könyvének ter-

Bné Jiszráél közgyü- l ma estére hirdettél ul közbejött okok ore elhalasztották. A ak időpontjáról a ve- az érdekelteket.

ország. (Nyugat ki- títűnő költő, aki most ónapos szovjet-orosz- l, e könyvében a l izgalmas, érdekes. z író bejárta csak Oroszországot, meg- eningrádon. Rosztov- egorodban, felkereste ipari és mezőgazda- képet rajzol a mun- téről, a kulturális, rodalmi viszonyokról, állási és jogi problé- lése, a házassági y szemléletes eleven- könyve a legélveze- osabb olvasmányá fényképfelvétel élén- egész vászonkötésben kereskedésben, vagy ár. Kérje a Nyugat-

és Lapkiadó R. T. Baron L. Pop 10. 9-77.

zurái

Taxa postálá piátite in num. No. 224713/929.

19. Telefon: 9-77. Havonta 110, neg évre 600, egész év földre: Havonta tálévre 12, egész év detések díjszabás **KELET** az erdélyi és bánági zsi- dóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utánymosását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

DI Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Búcaresti szerkesztő Mátyás Erő, Strada Matei Bile 8.

Ára 5 lej

Vasárnap, 1934. dec. 16.

5695. EV. XVII. ÉVF. TEBET 10. 283. SZÁM.

VILÁG TÜKRÉ

A római alku

Egyre több hirharang kondítja a világba a készülő nagy esemény híret: Róma meg- egyezni készül Párizssal, helyesebben Páris egyre inkább hajlik arra, hogy Róma titkos sóvárgását beteljesítse.

Majdnem bizonyosra vehető, hogy előbb vagy utóbb a háboru utáni évtized egyik legnagyobb külpolitika irányváltása: a francia-olasz közeledés létre fog jönni.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy ennek a változásnak érzelmi okai vannak és a két latin nép egymástralálásának nagy ünnepe készül Róma és Páris között.

Soha még ridegebb érdekek, soha még meggondoltabb okok nem kényszerítették két országot a közeledésre, mint most Franciaországot és Olaszországot.

Az olasz fasiszmus külpolitikai viszonylat- ban mindeztideig az angol imperializmus dél- keleteurópai szekértolója volt. Ennek ki- sörönlése zavartalan kifejlését s azt a lehe- tőséget, hogy Franciaország mellett aláren- delt helyzetéből kievickélve, a kisantanttal szemben, amolyan látszat-nagyhatalommá nőhet ki magát.

Amíg Anglia kimondottan németbarát po- litikát folytatott, vagyis: amíg június 30-ika és az ausztriai puccs be nem következett: Olaszország szintén epedt a fasiszta szoli- daritás nevében — ama kegy után, hogy Hitlerékkel parolázhasson.

Azóta azonban nagyot fordult a kocka. Anglia eltávolodott a Harmadik Birodalom- tól és Franciaországhoz közeledett, mert a német titkos fegyverkezés adatai az angol közvéleményben is jókora pánikot idéztek elő.

Az ausztriai náci-puccs végleg kijárat- totta Mussolinit a német fasiszta szolidari- tásból s előkészítette azt a lélektani pillan- tot, melyben a francia-olasz közeledésről szólahtattak meg politikai szférák fanfárujai.

A francia diplomácia zseniálisan észre me a „nagy” pillanat elérkezett és de Chambrun római francia követ hírtelen min demnapos vendég lett Mussolini fogadóter- mében.

A nagy alku megkezdődött.

S miután Franciaországnak legalább olyan nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy Olaszország még a lehetőségéről is lemond- jon egy újabb németbarát orientációnak, mint amilyen érdeke fűződik Olaszország- nak ahhoz, hogy Franciaország meghallgassa afrikai vonatkozású epedéseit: mindkét fél részéről tulajgasra szabták meg a vétel illetőleg az eladás tárgyává tett barátság árait.

Mussolini mohóságát mi sem jellemzi job- ban, mint az a tény, hogy a francia orien- tációra való áttérés fejében csaknem korlát- lan terjeszkedési lehetőséget kér Afrikában és főleg korlátlan beavatkozási jogot Ausztria belügyeibe.

A Duce nagyon jól tudja, hogy az ár tul- borsós és Franciaország sohasem fogja megadni ezt a nagy árat.

Az azonban elérte máris, hogy Francia- ország a francia Szomáli-földön zónát haj- landó átengedni Olaszországnak és Libia kérdésében szintén történtek francia enged- mények Olaszország javára.

Ezek az engedmények Franciaország ré- széről alapos meggondolások eredményei.

Az olaszok afrikai terjeszkedési sokkal kevésbé lehetnek veszedelmesek a francia kontinentális hatalomra, mint Olaszország bizonytalan magatartása volna egy esetle- ges francia-német konflagráció esetén.

Franciaország tudja, hogy Olaszország csatlakozása a francia-kisantant-blokkhoz teljesen megoldaná a biztonság kérdé- sét, mely a francia külpolitikai frazeológia általában visszatérő refrénje.

Olaszország csatlakozása a francia kon- tinentális blokkhoz teljesen bezárná a Né- metország körül fonódó gyűrűt s ez teszi érthetővé Franciaország engedékenysé- gét, mely végül is a francia-olasz meggyezéses realizálásához fog vezetni s lényegesen meg fogja változtatni a jelenlegi európai erőviszonyok arenlátát.

Minden remény meg van arra, hogy az olasz-francia közeledés most már gyors ütemben fog a megvalósulás felé haladni, annál is inkább, mert a fasiszta Olaszország

Tatarescu miniszterelnök és Maniu váratlan eszmecseréje a kamarában

Miről akart Maniu a választéllirati vita során beszélni. Tatarescu úgy érzi, hogy ura a helyzetnek és pozícióját senki nem rendíti meg. Kolozsváron fogják ünnepeini Titulescut

Összeült a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa

Bucuresti-Bukarest, december 15. Vaida és Costachescu közbenjárása következté- ben Mihalache ma este 6 órára összehívta a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsát. Az ülés fontossága miatt Maniu elhalasztotta utazását és Mihalache egyelőre elhalasztot- ta Maniuhoz intézendő levelének közzétételét.

Nemzeti parasztpárti körökben aggodalommal néznek az elnöki tanács ülésének hatá- rozatai elébe és nem tudják, mire fogja magát elhatározni Maniu, ha a tanács kategórikusan az ő akciója ellen határoz. Miután az elnöki tanács többsége az akció ellen van, a párt és az erdélyi szervezetek sorsa Maniu magatartásától függ.

Tatarescu szilárdnak tartja a kormány pozícióját

Bucuresti-Bukarest, december 15. (Az Új Kelet tud.) A belpolitikai helyzetbe nem hoz- zott lényeges enyhülést Popescu-Necsesti többségi képviselő és Dinu Bratianu parla- menti felszólalása. A liberális párt vezére változatlanul elégedetlen a helyzettel és két ségkivül sokkal intranzigensebb magatár- tást tanusitana a kormánnyal szemben a történetek után, ha úgy érezné, vagy tudja, hogy a liberális parlamenti többségnek egy jelentékeny része áll legalább a háta mö- gött. A eszlőliberális körökben azonban, hogy Dinu Bratianu a kormány- párt parlamenti frakciójának egy számsze- rűleg jelentéktelen töredékére számíthat csupán. A liberális képviselők többsége azonban a hatalmon akar maradni és éppugy követi a kormány, mint ahogyan a nemzeti parasztpárti parlament többsége állott Ma- niuval szemben Vaida Sándor mögé, amikor arról volt szó, hogy választani kell a hatal- mon maradás, vagy egy bizonyos politikai vonal követése között.

Tatarescu miniszterelnök ma délelőtt megbeszélésre hívta egybe a miniszterelnök- ségre politikai barátait. Ez alkalommal a bukaresti lapok értesülései szerint Tatarescu kijelentette, hogy bírja a legfőbb alkot- mányos tényezők bizalmát és így feltétlenül ura a politikai helyzetnek. Azok a híre, melyeket bizonyos körökben a kormány hely- zetének megrendüléséről terjesztettek, min- den komoly alapot nélkülöznek. Tatarescu arra számít, hogy

a jövő héten, amikor a képviselőház kül- döttsége át fogja adni az uralkodónak a trónbeszédre adott választélliratot, a ki- rály tüntetőleg és hangsúlyozottan ki fogja fejezni azt a bizalmat, amellyel a miniszterelnökkel és a kormánnyal szem- ben viseltetik.

Kormánykörökben ilyen körülmények kö- zött nyugodtan itélik meg a helyzetet. Dinu Bratianu azonban még mindig tanácskozik politikai barátaival és miután komoly parla- menti akciót nem tud a kormány ellen kez- deményezni, kulisszamarógótti manőverekkel igyekszik annak helyzetét gyöngíteni. A pártelnök ma délben Stelian Popescuval ebédelt. Az Universal főszerkesztője az egyik előző liberális kormány igazságügy- minisztere ma nem tagja ugyan a liberális pártnak, de ahhoz benső kapcsolatok fűzik. Veje, Popescu-Necsesti, az Universal egyik igazgatója, államtitkár és alminiszter volt az előző liberális kormányban. Egy másik rokona Constantin Xenii tárcanélküli minisz-

ter volt a liberális kormányban, a legutóbbi átszervezésig.

Mindkettőnek Dinu Bratianuval való kapcsolata miatt kellett a kormányból kiválnia. Ez a magyarázata annak, hogy az Universal ujjában ellenzéki han- gokat üt meg a kormánnyal szemben és éppugy érvényesül vele szemben a cenzura szigora, mint a többi ellenzéki lapokkal szemben.

**Olvassa az Új Keletet
Olvassa az Új Keletet
Olvassa az Új Keletet
Olvassa az Új Keletet
Olvassa az Új Keletet**

Itt említtük meg, hogy a Rador jelentése szerint Maniu tegnap a ka- marában hosszabb megbeszélést folytatott Dinu Bratianuval, majd Săveanu kamarai elnök szobájában Tatarescu miniszterelnök- kel folytatott eszmecserét a volt miniszter- elnök. Mint a Dimineata írja,

Maniu felvilágosítást kért a miniszter- elnöktől azon közlésekre vonatkozólag, amelyeket a bukaresti lapoknak tett s amelyek nem jelentek meg, bár a lapok szerették volna leküldölni azokat.

Az ABC szerint Tatarescu kijelentette, hogy ezeket a közléseket, amelyek memorandum- ban vannak foglalva, áttanulmányozza és hétfőn ad választ arra vonatkozólag, hogy az illető közlemények kicenzurázása indo- kolt volt-e.

Kolozsváron fogják ünnepeini Titulescut

Bucuresti-Bukarest, december 15. Nagy előkészületek folynak Titulescu fogadtatásá- ra, amit Valer Pop miniszter kezdeménye- zett. A genfi nagy sikeréért az Astra bar- kettét ad majd a külügyminiszter tiszletére. A bankettet valószínűleg Kolozsváron rende- zik meg.

külesönös érdeke, hogy szolidarisak, egy- öntetűek legyenek egy esetleges náci-puccs esetére, mely erőszakkal kísérné meg a Saar-vidéken a német uralmat biztosítani.

Az alku még tart a szent barátság ára tekintetében, de nem lehet kétséges, hogy úgy a vevő, mint az eladó meg fognak vé- gül egyezni.

A levegő szabadsága

A kereskedelmi légiforgalom pillanatnyi- lag erősen fejlődőben van. A világ légi kereskedelmének fele amerikai légi vona- lakra esik és 90 százaléka az amerikai for- galomnak az Egyesült Államok határain belül bonyolódik le. A többi nagyhatalmak a légiforgalom tekintetében egysúlyban vannak: csak Németország van különleges helyzetben, mert kétszer akkora a légi for- galma, mint minden más európai ország- nak.

Európában nagyon kevés éjjeli légi uta- zás történik. Amerikában ellenben a légi- forgalomnak majdnem a fele éjszaka bo- nyolódik le és bámulatos jelentések van- nak a légiforgalom gyorsaságáról. Ellen- ben minőség tekintetében az európai rep- lülő-ügy nem áll az amerikai mögött.

1919-ben a szövetséges hatalmak Pá- rizsban a légiforgalomra vonatkozólag meg- állapodást kötöttek, amelynek értelmében az aláíró államok vállalták, hogy rendez- res magánrepülőjáratokat engedélyeznek a másik állam területére. Ez azonban csak a magánosok repülőgépeire vonatkozott. A kereskedelmi repülőjáratokra egészen más megállapodások történtek. A megáll- podás 29 országra szólt.

Akkor azt remélték, hogy rövid idő alatt a legfontosabb országok csatlakoznak az egyezményhez és ma is azt remélik, hogy ez meg fog történni. Jelenleg Németország, az Egyesült Államok, Szovjetoroszország, Törökország, Kína, Argentína és Brazília nem csatlakoztak az egyezményhez.

Az egyezmény aláírói megállapodtak többek között abban is, hogy mindaddig nem fognak berendezni rendszeres repülő- járatokat, amíg az érintett ország kormá- nya nem adja ehhez hozzájárulását. Ez azt jelenti, hogy a levegő szabadsága kor- látozott. A tengerek szabadsága a civilizá- ciónak egy értékes aktívuma és nagy kár, hogy még mindig nem lehetett ehhez a le- vegő általános szabadságát is megszerezni. Alapjában véve arról lenne szó, hogy bizo- nyos országok kedvező földrajzi fekvésük következtében módfelelt alkalmas terep fö- lött rendelkeznek arra, hogy gazdasági és politikai terveiket könnyen végrehajtha- sák. Minthogy ez ellentétben állhat a kör- nyező országok érdekeivel, egyelőre a le- vegő szabadságát korlátozzák és megbé- nitják.

Minthogy új légi járatok életbelépteté- séhez meg kell szerezni előbb azoknak az országoknak a hozzájárulását, amelyen a repülőgép átvonul, ez nem egyszer kelle- metlen nemzetközi surlódásokra is adott okot. Az olaszok például Somáli és E.y- thräe gyarmataikra Egyiptomon át akar- tak repülni, továbbá Maltára, Cyprusba és Cibraltárba. Viszont az angolok Egyipto- mon és Indián át akartak Olaszországba repülni. Ez nem ment simán, a közbeeső országok csak nehezen tudtak megengedni. Végre azonban annak az országnak a kor- mánya győzött, amelynek módjában volt a fontos közlekedési légi utat esetleg lezá- rni.

Franciaország és Hollandia a perzsa te- rület fölött a légi közlekedést olyan kon- cessziók alapján folytatják, amelyeket majdnem minden héten meg kell újítani. Ha ilyen bizonytalan viszonyok mellett is fenntartják a légi vonalat, akkor kétség- telenül nagy szűkségük van rá. Francia- országnak valóban nagy szüksége van ar- ra, hogy Indo-Kinába minél gyakrabban küldje diplomáciai és egyéb utasításait és Hollandia is sokat veszítene, ha nem len- ne légi összeköttetése Keletindióval.

A levegő szabadsága ellen a legfőbb ér- vet a háboru kísértete szolgálta. Minde-

ország közvéleményében elterjedt az a félelem, hogy a polgári léghajózás, amely ma a civilizáció kincse, egy szép napon lesüllyedhet hatalmas katonai öldöklő fegyverre és megsemmisítheti békés emberek nyugalmát. Azt hiszik, hogy minden nagyobb, ma még közlekedési eszköznek használt repülőgépet át lehet szerelni bombavető gépre. Bár vannak technikusok, akik azt állítják, hogy a ma üzemben lévő és a forgalmat lebonyolító légi eszközöket nem lehet katonailag kihasználni. Az átszerelés költségei és munkája sokkal nagyobb lenne, mintha újat készítenének. A katonai és civil repülés technikája annyira elhajtlik egymástól, hogy kétséges, vajjon a polgári repülőgépek valaha is teljesítőképes katonai instrumentumokká alakíthatók lennének. Legutóbb az amerikaiak azzal kísérleteztek, hogy katonai repülőgépeket és pilótákat vegyenek igénybe, a repülőposta továbbítására. A kísérlet tragikusan végződött, úgy, hogy minden további próbálkozást be kellett szüntetni.

Mégis azt mondják, hogy háború esetén, ha nem is bombavetésre, de felderítő és egyéb katonai szolgálatra be lehet állítani a polgári repülőgépeket. Ez is egyik ok arra, hogy nem engedik minden további nélkül a repülőjáratokat egyes országok területére fölött. Vajjon ez az érv nem alkalmazható-e a tengeri forgalomra? Hiszen az olyan hatalmas gőzösök, mint a „Beren-garia“, a „Normandie“, vagy a „Queen Mary“ a háború esetén nem használható-e fel hadi célokra? Fel lehet őket szerelni ágyúkkal és gépfegyverekkel, lehet torpedókat is rájuk szerelni, azonfelül aknák lerakásához is használhatják. Ez azonban nem indok arra, hogy béke idejében ezek a hajók ne használhassák a világ bármely kikötőjét.

A világ, úgy látszik, nagyon fél a légi közlekedéstől. A légi háború a civil lakosságot közvetlenül bevonná a háborús konfliktusba. Hiszen sajnálatos az is, ha katonák pusztulnak el, de végeredményében a katonák azzal mennek a háborúba, hogy pusztítsanak, vagy elpusztulnak. Ma pedig a legnagyobb dicsőség meghalni, vagy ölni a hazáért. A polgárok legyilkolása más dolog. A polgár fegyvertelen, semmi kiltása a háborús dicsőségre, megöletése tehát a mai felfogás szerint, egyike a legnagyobb igazságtalanságoknak. Ez a be nem vallott argumentum, amelynek nyomán melankólikus és cinikus gondolatok fakadnak. Amíg a háború csakis az egyenruhások ügye, addig a háború nem is tartozott a legborzalmasabb istencsapások közé. Amióta azonban a civileknek is kilátásuk van háborúban való elpusztulásra, azóta a háborút sokkal barbárabbnak és borzalmasabbnak látják, mint valaha.

A légi közlekedést tehát katonai lehetőségei miatt rettegték. Azonban, ha e félelem miatt ritkábbá válnak a háborús lehetőségek, akkor kétségtelenül a repülést áldásnak kell tekinteni.

Általános vélemény, hogy

butoraink vezetnek izlésben, minőségben

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondolja meg, hol szerzi be szükségletét. Sokezer vevőnk igazolja, hogy cégünkbe nem csatlakozhatik.

Székely és Réti
Butorgyár Rt.
Brasov Tg.-Mures
Bucuresti

SELECT MOZGO

SELECT MOZGO

CIKLON AZ ÓCEAN FOLOTT

Amerika sztárjainak mélyen megidőző filmje, rendkívül érdekes felvételekkel.

Következő műsor:

A FOLDALATTI FRONT

a világháború legizgalmasabb jeleneteit örökíti meg a film. Főszerepben: BRIAN AHERNE kapitány, az angol kémszolgálat egy tisztje, aki a világháborúban résztvevő a titokzatos W. PLAN leleplezésénél.

Körséta a t. Házban a válaszfelirati vita alatt

Bucuresti-Bukarest, decembre 15. Napok óta folyik a szóradat a kamara felirati vitájában. Fiatal kezdők a parlament tribünjét használják fel arra, hogy szóbeli képességeiket kipróbálják. A többségiek a kormányt dicsérik nyakra-főre, az ellenzékiek kritizálják órákon keresztül. Az érdeklődés nem nagy...

A képviselők padjai üresen konganak. Átlag 20-25 képviselő bóbiskol az ülésteremben.

Csak Jamandi, a tárcanélküli miniszter hallgatja angyali nyugalommal a beszédeket. Úgy látszik: ez a beosztása.

Serdici nemzeti parasztpárti lép a szószékre. Általában megállapítható, hogy a pártok második garnitúráikat vonultatják fel ez alkalommal a válaszfelirati vitában. Mások a pártvezérek csillogtatták szóbeli tudásukat és szebbnél-szebb elvi viták vitáztatták meg a politikai helyzetet. Az idei vitára egyetlen pártvezér sem iratkozott fel. A szónokok névsorában nem szerepel sem Mihalache, sem Maniu, sem Lupu, sem Goga, sem Gheorghe, sem Dinu Bratianu...

Serdici a mezőgazdasági problémák alapos ismerője s bár lupista volt, tökéletes biztonsággal és meggyőződéssel evez most nemzeti parasztpárti vizeken.

De hiábavaló minden szóbeli lendülete és szenvedélye. Az ülésteremben alig 20 képviselő ül.

Condruș Mihály, a kvestor, éppen a folyosóra készül.

— Condruș! — kiáltja a szónok a hatalmas termelű kvestor felé — egy polt (20 lej) fizetek fejenként minden kollegáért, akit behoz a folyosóról az ülésterembe.

— Barátom — válaszolja gunyosan Condruș — ilyen áron csak parasztpártiak találhatók!

Tíz perc múlva Condruș visszatér a folyosóról és tetetett lehangeltséggel kiáltja a szónok felé:

— Nem akarnak bejönni, — keveslik a 20 lejt.

A hallgatóság érdeklensége azonban nem is csoda. Az egyik szónok a csirkenevelésről tart hatalmas exposé, a másik a marhahizlalás lehetőségeit fejtegeti hosszú szónoklatban.

Egy Grigorescu nevű fiatal liberális két óráig keresztül bizonyítgatja, hogy egyedül az ostromállapot és a cenzura teheti boldoggá az ország lakosságát.

S ezt ekként indokolja:
— Uraim, önök nem látják, hogy itt és amott a hamu alatt még mindig izzik a parázs!

Az egyik képviselő nem állja meg, hogy közbe ne vágjon:

— Mutasson nekem egy ilyen paraszat, hadd öntsöm le egy kanna vízzel.

Néha olvasóteremnek néz ki a kamara. A képviselők szélesre tárt újságjaikba bujnak. Az elnök fotójában bóbiskol, a folyosókon is ásit az unalom. Már a büffé pincérei is panaszkodnak...

Csak akkor frissül fel az egyébként álmosan gubbasztó ház, ha Madgearu szólal fel, vagy Jamandi válaszol. Ilyenkor zúzni kezdenek a folyosó csengői és a képviselők bepillantanak: mi történik a teremben...

Tica képviselő aziránt érdeklődik, hogy hol lesz a határátlépési állomás Szovjet-oroszország felé. Egy kollegája tréfásan jegyzi meg az újságíró páholyban:

Hitler különvonata összeütközött egy autobusszal: 13 halott, számos súlyos sebesült

A gyorsvonat utasai közül seaki sem sebesült meg

Berlin, december 15. Hanover közelében az Alle folyóval párhuzamosan haladó vasut vonalán a gyorsvonat elütött egy autobusszal, melyen vándorszínészek utaztak vidékre. A karamból után a gyorsvonat lefékezett, majd megállt. Egy orvos is volt az utasok között, aki elsősegélyben résztvevő négy súlyos és három könnyebb sebesültet. A teljesen szétvert busz romjai alól 13 halálos áldozatot emeltek ki. A nyomban megejtett vizsgálat megállapította, hogy a vasuti személyzetet felelősség nem terheli. A sorompót a vonat érkezése

előtt 5 perccel már lebecsülték, de az autobus vezetője a ködben nekijáratott kocsiját a sorompórudnak s azt áttörte.

Berlin, december 15. A DNB ügynökség közli, hogy az a vonat, amely tegnap este Langwedel állomás közelében egy autobusszal összeütközött tényleg különvonat volt, amellyel Hitler kancellár tért vissza kíséretével együtt Bremenből Berlinbe. A közlemény még hozzá teszi, hogy a vonat összes utasai éjjel fél 12 órakor megérkeztek a fővárosba.

Új technikával

a vegytisztítás
Czinknél nem drágább,
csak jobb, mint bárhol.

Csalásért héthónapi börtönre ítélte a törvényszék Littecky Pál szatmári hentesmestert

Minden vagyonát a feleségére iratta, hogy ne kelljen megfizetnie a tartozását

Szatmár, december 15. (Az Új Kelet tud.) Évek óta huzódó bírperben hozott ítéletet a törvényszék Radescu—Popu-tanácsa.

A bírper vádlottja Littecky Pál szatmári hentesmester, aki 1930-ban Glück Józseftől kölcsön vett 50 ezer lejt. A kölcsön visszafizetése felől nemcsak Littecky, hanem az abban az időben vele együtt dolgozó társai Valent Vilmos és Debreceni mézárások is felelősek voltak. Időközben Littecky megvált társaitól és a kötelezettség reá hárukt.

Glück több ízben kérte a kölcsön visszafizetését. Amire vonatkozólag mindig ígéretet kapott, de Littecky a rossz gazdasági viszonyok folytán csak nem tudta rendezni a tartozását.

A dolog végül is perre került és a járásbírósa a hitelezőnek megítélte az 50 ezer lejt azzal a megjegyzéssel, hogy Littecky az összeget 6 hónap alatt köteles kiegyenlíteni. A per folyamán az ügyvédi költségek 6116 lejt tettek ki, amelynek kifizetése szintén Litteckyre hárukt.

A vádirat szerint Littecky Pál az ítélet után minden vagyonát a feleségére iratta, majd árverés folytán az üzlet értékes be rendezését potom áron eladta Rozsnyai Lajos műszerésznek, akitől nemsokára az ár-

verés után visszavásárolta az egész holmát. A vádlott a törvényszék előtt tagadta a terhére rótt bűncselekményt. Azzal a védekezett, hogy neki semmi vagyona nem volt, minden vagyon a feleségét illette, ő vissza akarta fizetni a tartozását, de a rossz viszonyok folytán ez nem volt módjában. Az üzlet berendezése adó árverése folytán került eladásra.

A felperes a járulékának a kifizetésért kérte a törvényszéktől, majd több tanu kihallgatása után dr Nagy János királyi ügyész vádbeszédében Littecky súlyos megbüntetését kérte hitelezési csalás címén. Dr Rosenfeld Andor ügyvéd, a vádlott védője védelem jóhiszeműségére hivatkozva felmentést kér.

A törvényszék Littecky Pált bűnösnek találta és két hónapi börtönre ítélte, politikai jogainak pedig 5 évre felfüggesztésére.

Az ítélet ellen az ügyész és dr Friedmann Imre ügyvéd a magánvadás képviselője súlyosbíttatásért, a vádlott pedig felmentésért fellebbezett.

Használja ki az alkalmat!!

Karácsonyig képergeteknél nagy árkedvezmény. Festményeinket minden elfogadható áron kiárúsítjuk.

„PAX” Cluj, Calea Victoriei 6.

STANIOL, alumi-nium

Cellophan, selyempapír minden színben ócsón. Relieffépek, pegament és diszppapírok LEPAGE papírok. Cluj. Kérjen árjegyzéket mintákat.

Cluj-Kol

Kelet tud. színű és n falról Steli re, jelezvén Kolozsvaró gyűlésen. A volt minisz munkavéde kereskedelm forgalmasa a szél és h gall is vend ezen a moz Csakhog Az egyik lett szerény zöld plakát pá nagy sif Kolozsvaró bejelenti, h lyet a Teap meg az ors ményre vez ugyanis Av rla, hogy házi igazga néppártot Erdélyi utj

A kis pl állnak és t jön Averes deklódik, h resti lapok zura rende nem hagyh Milyen ked cenzurázott megkérdi: nem az ár valóságos mintájú be és a legkül sokat közli lon, melyne veszélyesne

A város dik az a pe gő. Az Ilies lozsvári a csözület va rasztpárti lota kapuja ben az Ilie gattal... lasszánál

— Üzleti tetszik ker — Inkáb a válaszun tanak, aho ur éppen mint üzleti

Majd kés kor elindul árnyalat pártárnyal ségében lel Rég nem ezt a kitün dr. Boila 2 negyerekre amikor az dr. Moldov fialember A kiseb részeseül. Socol At

— Tudj indítvány ról? Kár, nek a liber latot. Azt ne, hiszen

Es kifej a magyarp tilkai krizi és Gömbös vaslat érd

A bukaresti nagypolitika kolozsvári visszhangjai

Averescu Bukarestben maradt. Az Universal bökkversei. Maniu bácsi és a fenegyerekek...

Cluj-Kolozsvár, december 15. (Az Uj Kelet tud.) Tele van a város különböző színű és nagyságú plakátokkal. Az egyik falról Stelian Popescu neve virit az emberre, jelezvén, hogy a román sajtófejedeleme Kolozsváron szólal fel az antirevizionista gyűlésen. A másik plakáton *Trancu Iasi* volt miniszter nevét látjuk: a nemzeti munkavédelemről készül előadást tartani a kereskedelmi akadémián. És a város legforgalmasabb pontján vászonzászlót lenget a szél és hirül adja, hogy *Averescu* marsall is vendége lesz kincses Kolozsvárnak ezen a mozgalmas vasárnapon.

Csak hogy... Amde... Az egyik vérvörös Averescu plakát mellett szerény, de annál többet mondó kis zöld plakátocskát pillantunk meg. „A Teapá nagy sikere: Averescu marsall nem jön Kolozsvárra!” — szerénykedik a plakát és bejelenti, hogy az a purifikációs akció, melyet a Teapá, magyarul „A karó” indított meg az ország közéleti tisztaságért, eredményre vezetett. A Teapá akciója nyomán ugyanis Averescu marsall is meggyőződött róla, hogy Ilescu Victor bank és zálogházi igazgató nem képviselheti méltóan a néppártot Kolozsváron és egyelőre eltekint Erdélyi utjáról...

A kis plakát érdekes. Az emberek megállnak és találgatják: vajjon miért nem jön *Averescu*. Az iránt pedig mindenki érdeklődik, hogy miért jelennek meg a bukaresti lapok olyan furcsa oldalakkal. A cenzura rendelet értelmében ugyanis a lapok nem hagyhatnák üres foltot hasábjaikon. Milyen kedves dolgokat lehet betenni kicenzurált helyekre! A *Dimineata* például megkérdezi: „hogya-hogy, a fehérség már nem az ártatlanság színe?” Az *Universal* valószínűs próbaszedést végez különböző mintájú betűiből, a kicenzurált oldalon és a legkülönbözőbb verseket és közmondásokat közli végig azon a nagy lepedőoldalon, melynek tartalmát a cenzura a közre veszélyesnek minősítette...

A város hangulatán kétségtelenül érződik az a politikai izgalmaktól fűtött levegő. Az Ilescu bankház előtt (Ilescu a kolozsvári avereszkanusok elnöke) például csődület van. A szomszédos nemzeti pártok klubház, vagy inkább klub-palota kapuja előtt kedélyes a hangulat, szemben az Ilescu bankház előtti fagyos hangulattal... Amikor a bankba belépünk, a kasszáznál ülő kisasszony megkérdezi:

— Üzleti ügyben, vagy politikai ügyben tetszik keresni az igazgató urat?

— Inkább politikai ügyben — hangzik a válaszuk, mire a belső helyiségbe utasítanak, ahol megtudjuk, hogy az igazgató ur éppen tanácskozik, inkább politikai, mint üzleti ügyben.

Majd később — mondotta valaki és ekkor elindultunk a másik párt illetőleg párt-árnyalat tanácskozási helye felé. Ez a pártárnyalat a Románia Nouă szerkesztőségében lehet fel.

Rég nem láttuk együtt a szovátistáknak ezt a kitűnő élcsapatát: dr. *Socol* Aurel, dr. *Boila* Zakariás, akit annakidején „fenegyerekek” becézett előttünk *Maniu*, amikor az emlékezetes röpirata megjelent, dr. *Moldovan*, dr. *Bianu* Cornel és néhány fiatal ember...

A kisebbségi sajtó meleg üdvözlésben részesül.

Socol Aurél sietve megjegyzi: — Tudja-e, hogy nagyon érdekes az az indítvány a parlamenti vizsgálóbizottságról? Kár, hogy a Magyar Párt pont ezeknek a liberálisoknak terjesztete be a javaslatot. Azt hiszem az eszmét támogatni kéne, hiszen...

És kifejti azt az elméletét, hogy ebben a magyarpárti javaslatban a budapesti politikai krízisnek a kihatását látja. Bethlen és Gömbös harcának ez a magyarpárti javaslat érdekes jelensége: A Magyar Párt

ugy látszik szembe fordult Gömbös hivatalos politikájával...

A beszélgetés hamarosan Budapestről Bukarestbe csap át.

— Eppen most hívtam fel *Maniu* — mondja *Boila* dr. — ha már nem mondja el interpellációját legalább tájékoztasson a dolgokról.

Megtudjuk hamarjában, hogy kétféle nemzeti parasztpárt van. Az egyik, mely a bukaresti állandóbizottságban összpontosul, a másik a párt hatalmas tömegbázisa mellett kardoskodik. A végrehajtóbizottság azonban ezt nem akarja. Fél a kellemetlen helyzetektől.

Olvassa az Uj Keletet

Olvassa az Uj Keletet

Előkerül az *Universal*. A szovátisták szórakoznak vele. A nyolcadik oldalon, *Yves* *Boila* *Zakariás* *Maniu* remekül néz ki a kicenzurált oldal. „Itt járt a cenzura!” jelenti be a lap, melyben háromszor, különböző típusú betűkből szedve, a következő vers is fellelhető: „Hol vagy te már Tepe urunk hogy lecsapva két kezdeddel, két bandára osszad őket: bolondokra s gazokra!...”

A másik idézet Goga verséből való. Így szól:

„Akik igát huznak s még élni akarnak megérdemlik az igát, saját szegényükre.”

Sajnos, versfordítási készségünk nem elegendő ahhoz, hogy kellő rimekben adjuk vissza a verseket. De a prózai műfaj is néhány sikerült alkotással szerepel:

„A víz elfolyik, a kövek megmaradnak.”

„Az igazságot nem lehet megmondani a cenzura alatt...”

„Az igazság mindig fáj, ha megmondják...”

„A cenzura többet mond, mint amennyit mi mondhattunk volna...”

És az egészben a legkedvesebb, hogy mindezek alatt *Maniu* Gyula neve szerepel. Az egész levélből csak ezt hagyta.

A szovátisták szórakozását telefoncsengetés zavarta meg.

— Bukarest!

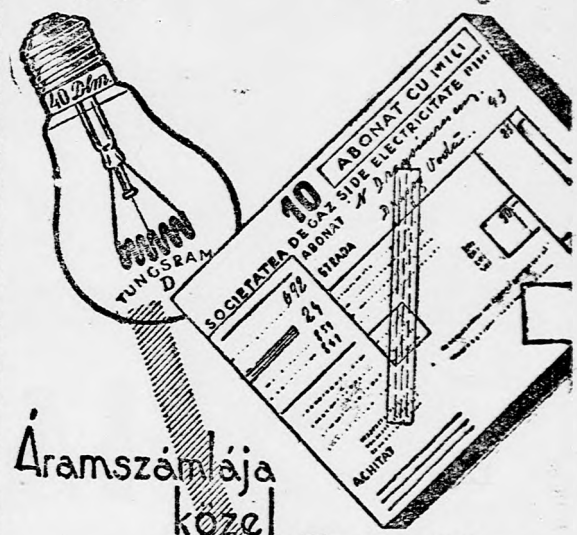
A „fenegyerekek” emeli fel a kezét. A *Pallace Athéne* szálloda központjától *Maniu* szobáját kéri.

— Kezeit csókolom — mondja a „fenegyerek” *Maniu*nak. Megkérdezi, hogy mi újság. Sajnos, *Maniu* választát nem halljuk. Aztán Balázsfalva kerül szóba és végül *Boila* ismét „sárut mána”-val bucsuzik az „unchiuta”-tól...

— Hát nagy a felfordulás Bukarestben — ennyit mond meg *Boila* a beszélgetésből.

— Maga nem hallotta, hogy mit mondott, de ne féljen, a nagy ember halgatta ezt a beszélgetést — mondja meg *Socol* Aurel, amikor magukra hagyjuk a szovátisták élcsapatát...

Tegyen olcsófényt!

Áramszámlája közel **20%-kal** csökken

AZ UJ KÉTSZER TEKERCELT IZZÓSZÁL RÉVÉN **TUNGSRAM D** NYÚLÁSPALLAMPA DEKALUMEN SZOROZATBAN

Az Ilescu bankházban már véget ért az izgalom.

— Turnu-Severinből hívtuk fel a marsallt, mert nem találtuk meg Bukarestben. Azt válaszolta, hogy a bukaresti események miatt sejtis nem jöhet Kolozsvárra. A palotába hívták, kihallgatásra...

Távozóban afelett gondolkodtunk, hogy miképpen tudhatta meg *Cupărescu* dr. a Teapa szerkesztője, egy nappal a telefonbeszélgetés előtt, Averescunak ezt a váratlan elfoglaltságát...

Barzilay István

50.000 karácsonyi ajándék szélesztése megkezdődött!!
Minden vevő kap! Minden vevő kap!

FISCHER

Üvegudvar, Cluj-Kolozsvár

Most már Olaszország sem fizet hadiadóssági részletet Amerikának
Egyetlen dollár sem folyik be az amerikai államkincstárba az adós európai országokból a mai esedékességi napon

Róma, december 15. Beavatott olasz körökben úgy tudják, hogy Olaszország a mai esedékességi napon nem fizet az amerikai államkincstárnak. A *Tribuna* a hírrel kapcsolatban rámutat arra, hogy Roosevelt mondotta ki a jelszót: meg kell akadályozni, hogy a háborukon emberek kereszenek. Mivel az Egyesült Államok polgárai már eleget kerestek a világháborún, érthető, ha most egyre több állam helyezkedik arra az álláspontra, hogy nem tesz továbbra is eleget hadiadósságfizetési kötelezett-

ségének.
London, december 15. A Reuter távirati iroda washingtoni jelentése szerint Franciaország, Olasz-, Lengyel-, Magyar-, Lettország és Csehszlovákia a mai esedékességi napon semmit sem fizetnek az amerikai államkincstárnak.

Varsói jelentés szerint Lengyelország sem fizet hadiadóssági tétit az amerikai kincstárnak. Ugyanígy Lettország sem fizet az amerikai államkincstárnak.

Külön területre koncentrálnak az összes németországi zsidókat

A Frankfurter Zeitung feltűnést keltő javaslata

Berlin, december 15. A frankeni kerületben, amelynek vezetője a közismert Julius Streicher, egyre erősebben dühöng az antiszemitizmus. A dolgok olyan méreteket öltöttek, hogy a Frankfurter Zeitung, amely

egyébként ugyancsak gleichschaltva van, szükségesnek látta közbe lépni s tiltakozni az újabb excessusok ellen. Frankfurtban több százezer példányban szétosztottak egy röpiratot, amely az összes, a még a városban

élő zsidóknak nevét és pontos címét tartalmazza. Ezt a brosurát azért terjesztik, hogy a zsidóellenes bojkottmozgalom véghezvitelében „tévedések és félreértések” ne fordulhassanak elő. Hildesheimban egy náci-kongresszuson két köztisztelőben álló polgárt a nyilvánosság előtt megrongosították, mert kiderült róluk, hogy zsidó üzletkezelő vásároltak. A bajorországi városokban rendeletet adtak ki, hogy a zsidóknak, akik illetőségi helyeikről eltávoznak, más helységeken legfeljebb 12 órát tölthetnek el.
A Frankfurter Zeitung ezeket a jelenségeket kommentálva, azt a javaslatot teszi, hogy azt a néhány százezer zsidót, akik még Németországban élnek, az ország bizonyos területein koncentrálják, megengedve nekik ezzel szemben, hogy ezen a területen szabadon élhessenek és korlátozás nélkül vehessék igénybe polgári jogukat. A lap lehetetlennek tartja a jelenlegi állapotok fenntartását, amikor még mindig néhány százezer zsidó él Németország területén. Valamilyen megoldást kell hogy találjon számukra a német állam és ennek a megoldásnak oda kell hatni egyúttal, hogy a zsidókérdés ne legyen többé állandó zavarok és nyugtalanságok előidézője.

Írógép és töltőtollak
javítását szakemberrel végezzük. Sokszorosításokat izléses kivitelben készítünk.

FEHÉR
Írógép és töltőtoll vállalat Str. Reg. Maria 2. Telefon: 11-09.

Menyasszonyok figyelmébe!
Gyapjú és seiyem טליתות Tallaszek
Ezüst vagy aranyozott bortníval készen felszerelve minden nagyságban és minőségben nagyon olcsón kaphatók:
Rosenzweig Anton
zsidó könyv- és rituális felszerelési cikkek üzletében.
Cluj, P. Mihai Viteazul 37-38.

ek, egvízkészítéshez. fűtési

anok Ri Rt. Cluj, Strada 10 és 453.

er lehet beszélni a met, anélkül, hogy meg a baja az em-

között lott, kt

át meg bocsátották, de az ében nekihajtották s azt áttörte. A DNB ügynökség amely tegnap este ében egy autobusz-ég különvonat volt, ár tért vissza kísé-ől Berlinbe. A közi, hogy a vonat ös-órakor megérkeztek

tás em drágább, mint bárhol.

örvényesség steri

zetnie a tartozását olta az egész holmi. szék előtt tagadta a nényt. Azzal a védés-ny vagyona nem volt, ségét illette, ő vissza-ását, de a rossz viszo-volt módjában. Az adó árverése folytán

ának a kifizetését majd több tanu ki-Nagy János királyi Littecky súlyos meg-ési család címén. ügyvéd, a vádolt vé-ülésére hivatkozva

ky Pált bűnösnek ta-rtónre ítélte, politikai felfüggesztésére. és dr. Friedmann vád képviselője su-pedig felmentésért

lia ki lmat!! neknel nagy érkedve- minden elfogadható rusitjuk. Tea Victoriel 6.

DL, alumi-nium

minden színben o-ment és diszpapiro- Kérjen árjegyzéket

ESTÉLYI RUHÁK BÁLI RUHÁK

részére új, pomádás selyem-küldemény érkezett!

párizsi központunktól

GALLIA

FIÓKOK: CLUJ,
Str. General Necuteca 2.

NAGYSZEBEN: Strada Regina Maria 34.
BRASSÓ: Piața Libertății 2.

KÖZGAZDASÁG

A kamara megszabadult bénító adósságaitól — most aztán jöjjön az igazi munka

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara legközelebbi jövője

Cluj-Kolozsvár, december 15. (Az Új Kelet.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamaránál az utóbbi napok folyamán feltűnő mozgolódás és aktivitás észlelhető. Az intézet vezetői hozzáfogtak az új munkaprogram elkészítéséhez, miután a kamarának sikerült a Banca Nationala segítségével az ismeretes megegyezést létrehozni az Albina bankkal.

Dr. Dan Parten képviselő, a Kereskedelmi és Iparkamara interimár-bizottságának elnöke nyilatkozatot adott a lapok munkatársainak az Albina bankkal létrejött megegyezés kérdéséről és többek között a következőket mondotta:

— Az egyezményrel a kereskedelmi és iparkamara minden tekintetben meg van elégedve. A kamarának sikerült megszabadulni a legnehezebb és legnyomasztóbb adósságától, ami guzsbakította egész eddigi működését. A megegyezésből hátra van még az átírási költségek viseléséről, valamint a házbérek átadásáról szóló megállapodások megkötése is. Az átírási költségeket rendszerint a vásárlófel szokta viselni és semmi esetre sem az eladó viseli az átíráshoz szükséges bélyegilletékek költségét, aminek fedezésére a kamara jelenleg úgy sem rendelkezik megfelelő alappal.

— A kamarának — mondta Dan elnök — körülbelül egy millió lej követelése van az állam részéről, amit azonban valószínűleg egyelőre nem fognak megkapni.

Az Albina bankkal való megegyezés véglegesítéséhez — fejezte be ismertetését Dan Partenie — még egy minisztertanácsi napló jóváhagyása szükséges, az interimár-bizottságnak ugyanis nincs joga a kormány engedélye nélkül a kamara vagyonát képező ingatlanokat eladni. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium azonban minden valószínűség szerint fel fogja hatalmazni az interimár-bizottságot az Albina bankkal létrejött szerződés aláírására.

Dan Partenie elnök nyilatkozata után Romanovici, a kamara interimár-bizottságának egyik vezető tagja nyilatkozott a megállapodás létrejöttének körülményeiről.

— A kamara már két év óta teljesen munkaképtelenné tette az új palota építési költségeinek fedezésére felvett 35 millió kölcsönösszeg terhet, amelyet semmiképpen sem tudtak visszafizetni, sőt még a kamatokat is képtelen volt a kamara megfelelő módon fedezni.

— Leon kereskedelmi alminiszter, aki a nyár folyamán a kamara interimár bizottságának elnöke volt, először gondolt komolyan a kamara nyomasztó adósságának megoldási lehetőségeire. Sajnos, addig míg Leon professzor csak az interimár bizottság élén állott, nem tehetett semmit a kérdés megoldásának érdekében. Alminiszterre való kinevezése után viszont fáradságtalan akciót indított a kormánytól és a Banca Nationalanál a kolozsvári kamara érdekében.

Leon alminiszter — meséli Romanovici — interveniált Kiriacescu Banca Nationala alkormányzónál és Lepadatu jegybank igazgatójánál, akik aztán olyan előnyöket ajánlottak fel az Albina bank szelvény központjának és kolozsvári fiókjának, amiért ezek hajlandók voltak a kamaránál az egyezményt megkötni.

A megegyezés létrehozatala körülötte érdem nem kis mértékben illeti Constantin Teodorescut a Banca Nationala kolozsvári fiókjának új igazgatóját is, aki ugyancsak sokban hozzájárult ahhoz, hogy az Albina bank belemenjen a megegyezésbe.

— A megegyezés után — folytatta Romanovic — elérkezett az ideje a kamara gazdasági szanálásának. A kamara ebben az évben a minisztérium engedélyével költségvetés nélkül maradt.

— Az első feladat a költségvetés felállítás. A kamarai tisztviselők leredukált fizetését egyelőre nem emeljék.

A kamara munkájáról a jövőt illetően a következőket mondotta Romanovici:

— A költségvetés elkészítése után, a kamara megbízottjai körutat tesznek a megyében, hogy megismerjék a kereskedelmi érdekeltségek összes panaszait és igyekezni fognak aztán a kereskedők és iparosok érdekeit mindenkor szemünk előtt tartani és minden szakmai kérdésben megfelelő megoldást találni.

Evtizedek óta közismert, hogy jó és megbízható minőségű

férfidivat cikkeket

csakis a

Kalapkirály-nál

PIATA UNIRII 24.

lehet venni. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.
Erdély legnagyobb kalapraktára.
Legszébb nyakkendők nagy választékban.
Saját főhősnemű varroda.

Export-import

Cetea-Alba megyében köztudomásra hozták, hogy a szovjetek 10 ezer szarvasmarhát akarnak vásárolni és mindazok, akiknek svájci teheneik vannak, jeleentsék be azt a primáriákon. — A második kategóriába tartozó kiviteli cikkek után, miket december eleje előtt exportáltak, az érvényben levő intézkedések értelmében import és exportigazolványok kelletek, amiket a vámhivatalok felküldöttek a Banca Nationalához. A ma délelőtt összeült legfőbb kontingentálási bizottság Leon alminiszter elnöke alatt úgy döntött, hogy ezek az igazolványok, amiket de-

cember 3-ig nem nyomattak ki, kerüljenek az új rendszer intézkedései alá és a vámhivatalok a kiviteli engedélyeket a Banca Nationalához befolyót devizák ilapján adják ki. Az exportőrök tudomására fogják hozni, hogy joguk van diszponálni a 60 százalékos kvóta felett és felhívást kapnak, hogy mutassák be az importot szabályozó hivatalnak úgy a kontingentálás alá nem eső árukra vonatkozó engedélyeket, mint a kontingentált árukra vonatkozó autorizációt. A kontingentálási igazgatóság az engedélyek hátlapján igazolni fogja, hogy az engedélyt kapott személy beviteli joggal rendelkezik az autorizációban megadott feltételek mellett és az ezen egyszerű deklaráción alapján, amely helyettesíti az importengedélyt, az autorizáció tulajdonosa importálhatja a megfelelő árumennyiséget.

December huszadikán hozzák nyilvánosságra az orosz-francia kereskedelmi szerződést. Párizsból jelentik: December 20-án fogják nyilvánosságra hozni az orosz-francia kereskedelmi jegyzőkönyvi megállapodást. A végleges új szerződés tárgyalásai az ünnepek előtt a francia fővárosban fognak lefolyni.

Stabilizálódnak a gabonaárak. Rotterdamból jelentik: A winnipegi, csikágói és rotterdami gabonatőzsdén megállott az árlemorzsolódás folyamata. Hasonló hírek érkeznek Liverpoolból is.

SPORT

Három fronton küzd ma a Haggibbor gárdája

Haggibbor — HAO ifjúsági bajnoki, Haggibbor — Universitatea barátságos és Kolozsvár kardvívóbajnokságáért küzd ma a kolozsvári zsidó sportegyesület

Cluj-Kolozsvár, december 15. Kolozsvár mai sportprogramja úgy alakult, hogy az a Haggibbor gárdája három irányban küzd, bizonyítékul annak a komoly szerepnek, amelyet a város sportéletében visz.

A mai nap eseménye kétségtelenül Kolozsvár város kardbajnokságáért vivandó verseny, mely a Haggibbor rendezésében reggel 8 órai kezdettel kerül lebonyolításra a Haggibbor Calea Marechal Foch 10. szám alatt levő klubhelyiségében. A versenyre az erdélyi vívósport öt legjobb egyesülete adta le nevezéseit, ami kétségtelen jele annak a nagy küzdelemnek, amelyre a helyezésekért kilátás van. A versenyen egyesületeként a következő versenyzők indulnak:

Nagyvárad SE: Csapó, Weimann, Stern, Salamon.

Olimpia CFR Szatmár: Ötvös, Abrudán, Fogarasi, Turcas.

Universitatea: Deheleanu, Man.

KAC: Mezei, Perjessy, Eiró, Szentkirályi, Gurát.

Haggibbor: Altmann, Klein, Zádor, Erős László. Valószínű azonban Herczeg Tivadar indulása is.

A Haggibbor ifjúsági gárdája ma az ifjúsági bajnokság során harmadik mérkőzését játssza ezuttal a KAC ellen. A csapat eddig két mérkőzést játszott, mindkettőt megnyerte. Ha ezuttal komplett és legjobb felállításban áll ki a KAC ellen, könnyen harmadik győzelmét könyvelheti el az őszi szezonban. Ehhez azonban a csapat minden játékosának teljes lelkesedése és küzdeniakarása szükséges.

A Haggibbor első csapata barátságos mérkőzést játszik az Universitatea együttesével. A mérkőzés érdekességét fokozza, hogy a Haggibbor — nem lévén bajnoki mérkőzésről szó — azon játékosait is szerepelteti, akik az igazolási szabályok értelmében csak jövőre bírnak játékkal. A zsidó csapat vezetősége így igen komoly együttest állít ki a két válogatottját (Gáin és David) nélkülöző Universitatea ellen.

Kolozsvár mai futballprogramja — a kedvező időjárás következtében — érdekes és változatos. Részletesen a következők:

Kispálya. Délelőtt 10 órakor: Haggibbor — KAC ifjúsági bajnoki, bíró Cosma Alexandru. Nagypálya. Délelőtt 10 órakor: Napoca B — Romania B, barátságos, bíró Guga Tibériu. Délben fél 1 órakor Romania — KAC barátságos, bíró Man Károly, fél 3 órakor Haggibbor — Universitatea barátságos, bíró Jakobi Ernő.

A bécsi Makoah és Libertas december 30-án Nápolyban szerepelnek, ahol körmezőkészen vesznek részt.

A bukaresti Juventus felbontotta szerződését Barlea nevű játékosával, aki a hírek szerint a nagybányai Phoenixbe lép át.

Dublinban ma Magyarország — Írország válogatott futballmérkőzés lesz. Párizsban Jugoszlávia válogatottja a francia válogatottal játszik.

Tanítják a futballt Angliában. Londonból jelentik: A jövő iskolaévben 1000 angol iskolában tanfolyamot rendeznek a labdarúgás technika és taktika tanítására. 50 angol hivatásos játékos, mint vándorelőadó vezetni a tanfolyamokat A szükséges 2000 fontot az Angol Labdarúgószövetség bocsátja az előadók rendelkezésére.

Ma este avatják fel a Villamosmű tornatermet. Az ünnepély, melyre a kolozsvári polgári és sporthatóságok, valamint a sajtó meghívást nyertek, fél 9 órakor veszi kezdetét. A tornaterem a Str. Ilie Macelaru (volt Zsák uca) 24 alatt van. A nyilvános igénykező tornalünnepélyt a közönség is megtekintheti. A belépés díjtalan.

12 évi fegyház vár Alcalá Zamorra fiára

Párizs, december 15. Madridi jelentés szerint Zamorra köztársasági elnök fiát, Niceto Alcalá Zamorra káplárt hadbíróvá elé állították államellenes büncselekmény miatt. A főügyész 12 évi fegyházbüntetést kért. Itélet-hozatalra néhány nap múlva kerül sor. Zamorra elnök kérte, hogy fiát úgy ítéljék el, mint bármely más bűnöst.

„Höfer“ hintőpor:

1. sz. gyermekeknek,
 2. sz. hölgyeknek (3 színben),
 3. sz. testizzadás ellen
- a régi, jó minőségben, új csomagolásban

ismét kapható!!!

1 doboz: Lei 16, nagy doboz: Lei 24.

Selt

Két évvel fia szállott udvaron. M kezében kis egy tfilinza néhány haz hatalmas a lozsvári pá kán.

Szelistérő zsidók és s hőzragadt, man voltak legidősebb. haju kisfiu

Talán öt édesanyja s zele, steh kor fázza, chéderbe, ülték és Chimis lapp

Jaszele s ni. Tanulni dozott. S a odalépett chassid vo akar tan

Az öreg Rátekintet szemibe, s zorsa és a

— Nem. Légy deré tem. Szegé ez az ut. belőd!

Jaszele k hevesen k szülein seg

Es az ő többé nyug volna. L rendelője l váltja maj

Kilenc felültette városba. l

Jaszele kona fizet már nem zonyitvány

Végteletanult. Oly kárpótolta nye. Mig ő könyvel a chéderb lött hajloz

Igy jutó — érettség udvarra s kabátjával

Bizon felé s ma hamidrást

talantul vé pihenlétthe nyugodalms zsef is az aludta át

Sőt a n A nagy diákotho kor megk

hajította ték: nehé rül. Stern ment. me

Felm volt

Satma Kelet tu óta huzó nakidejé

res csal indult b per szon

szék Da ta ki az szes vád

felmentő itélet hogy a gosan t

Egy zsidó diák utja Szelistétől a klinika halottas- házáig

*

Két évvel ezelőtt egy sápadarcu, vézna fiú szállott le a vonatról a kolozsvári pályaudvaron. Megállott az állomás csarnokában, kezében kis batyu volt, batyujában két ing, egy fűlincacsó és egy sziderli. Zsebében néhány hazulról hozott garas és szive alatt hatalmas akarat — így állott tévován a kolozsvári pályaudvaron egy hűvös őszi éjszakán.

Szelistéről jött. Máramarosból. Szegény zsidók és szegény parasztok falujából. Földhözragadt, nincstelen szülők gyermeke. Három volt: két fiú és egy lány. Ő volt a legidősebb. Élénk szemű, eleven eszű, tincses hajú kisfiú volt.

Talán öt esztendő sem volt még, amikor édesanyja hajnali öt órakor költögette: „Jaszzele, steh of... Es Jaszzele hajnali öt órakor fázva, dideregve ment a chéderbe. A chéderbe, ahol gyertyafény és ostor mellett ültek és hallgattak sápadt gyermekek a Chimis lapjai fölött.

Jaszzele szerette a chédert, szeretett tanulni. Tanulni és tudni! — mindig erről álmodozott. S amikor elvégezte az elemi iskolát, odalépett atyjához — ki szegény, dolgozó chasszid volt — és bejelentette, hogy tovább akar tanulni, gimnáziumba és egyetemre akar menni.

Az öreg Stern Salamon arca elkomorodott. Rátékinthet gyermekére, belenzett csillogó szemébe, aztán észbe jutott nyomorúságos sorsa és a többi gyermekek.

— Nem, fiam — szólott az apa —, nem. Légy derék, vallásos zsidó, maradj mellettem. Szegények vagyunk. Nem nekünk való ez az ut... És milyen zsidó lesz majd belőled!

Jaszzele hallgatott. De agyában és szívében hevesen kalapált a vágy: tudni, tanulni és szülein segíteni.

És az öreg Stern Salamont sem hagyták többé nyugton fia szavai: talán mégis jobb volna... Lesz egy „dakter“—fia. Orvos lesz, rendelője lesz és a szegény szülőket is megváltja majd.

*

Kilenc esztendővel ezelőtt Stern Salamon felültette fiát egy szekerre és bement vele a városba. Máramarosra.

Jaszzele gimnázista lett. Egy jobbmódu rokona fizette ki az első tandíjat. A többire már nem volt szűkség. Jaszzele szíjjeles bizonyítványt vitt haza és tandíjmentes lett.

Végtelen szorgalommal és nagy akaratral tanult. Olykor éhezett. Minden nélkülözéssért kárpótolta a tanulás, a remény, a jövő reménye. Míg bajtársai játszadoztak, hancuroztak, ő könyvei mellett görnyedt és miként hajdan a chéderben, most a világi tankönyvek fölött hajlongott és mormolt.

*

Igy jutott el Stern József 17 éves korában — érettségi után — a kolozsvári pályaudvarra szegényes batyujával, vékony, rövid kabátjával.

Bizonytalan léptekkel indult el a város felé s miként a régi talmudisták, a béthamidrát kereste. Az imaházat Hol zavaratalan végignyújtózták egy padon és kiphentetheti fáradt csontjait. Isten házában nyugodalmat lel minden vándor és Stern József is az első, utjába eső béthamidrásban aludta át első kolozsvári éjszakáját.

Söt a másodikát és a harmadikat is... A negyedik napon a Bné Jiszraél cionista diákokthonban jelentkezett felvételre. Amikor megkérdezték, miből fog megélni — lehallgatta fejét és hallgatott. Sokan lebeszéltek: néhez az orvosi pálya, sok pénzbe kerül. Stern József azonban hallgatott és csak ment, ment előre, a maga egyenes útján.

Egy évre rá, amikor újra fejfőtt, már senki sem kérdezte: „Miből fogsz megélni?... Néhez az orvosi pálya“, stb. Stern József ki-tünően tette le vizsgáit és a diákszegélyezés illetékesei szívesen szavazták már meg neki az ingyenes lakást és kosztot.

Eleinte különös volt. Végtelenül szerény, sőt félénk, örökké csendes és hallgatag. Míg a diákokthon lakói énekeltek, viccelődtek vagy vitatkoztak — ő egy sarokban ült könyveibe temetkezve. Csak hasszu idő után történt meg, hogy felállt a sarokból és odalépett valamelyik vitaköz csoporthoz. Aztán már bele is szólt a vitába...

A másodéves Stern József lassan leküzdötte régi elfogultságát és nagy szorgalma mellett egyik legelkessebb harcosa lett a cionista diákmozgalomnak. Egy évvel ezelőtt a Bné Jiszraél közgyűlésén általános meglepetésre gyújt beszédet hozta lázba kollégáit...

Ezalatt Szelistén Stern Salamonék odújában egyre tüzezebb fényt vetett a jövő homlokzatára a nagy reménycsillag: Jaszzele nemsokára „dokter“ lesz... A szülők minden gondolata Kolozsváron tanuló fiuknak szólt...

Igy telt el két esztendő. Kemény, súlyos küzködéssel a mindennapi kenyérért, az egyetemi taxákért, a tudásért, a magasabb élet-célért. Küzködött és tanult, szenvedett és nélkülözött — a szebb jövőért. Csupa lelkesedés, akarat és törekvés volt az egész ember. S míg küzdött, törtetett — nem vette észre, hogyan örülök fel e harcban egészségé. Hisz csak az akarat és a tudásvágy volt erős benne. Gyenge fizikumú gyermek volt.

Egy héttel ezelőtt — vasárnap volt — fájdalmakról panaszkodott lakótársainak. Fáj a tüdeje. Beteg. Lába van. De hétfőn kusz van a fakultáson... Felkel... Szerdán már nem bír a lábán állani. Összeroppan. A klinikára szállítják.

Péntek este már halott volt.

*

Jaszzele nem lesz „dakter“... A szelistei szülők és a kolozsvári zsidó diákkélet egéről lehullott egy reménycsillag. Kialudt és nincs többé. (d. h.)

*

A kolozsvári zsidó egyetemi ifjúság az alábbi gyászjelentést bocsátotta ki:

„A BNE JISZRAEL cionista diákszövetség és az ACADEMITH BARISSZIA cionista főiskolások köre lesújtó fájdalommal jelenti, hogy a kolozsvári zsidó egyetemi ifjúság egyik legszorgalmasabb, legreményteljesebb tagja, a cionista diákkélet fáradhatatlan, lelkes harcosa

STERN JÓZSEF

III. éves orvotanahallgató életének 20-ik évében váratlanul elhunyt.

Stern József a zsidó egyetemi ifjúság halottja és vesztese. Legszebb ifjúságában ragadta el a halál arról a küzdőfronttól, melyen a legnehezebb zsidó sors, a legnehezebb zsidó lét véres, verejtékes csatáját vívta a tudásért, a magasabb életcéllért. Vas-szorgalommal és vasakarattal küzdő zsidó diák volt, aki hűséges, odaadó gyermeke volt népének és népe ideáljainak is. Tragikus körülmények között elhunyt kollégánk, drága testvérünk enlékét meg fogjuk örökölni azon a földön, melyhez legszebb álmait fűzte: Erec Jiszraélben.

Földi maradványait folyó hó 17-én, hétfőn helyezik örök nyugalomba szülőfalujában Szelistén (Máramaros megye)“.

Felmentette a szatmári törvényszék Roth Lajos volt bankárt a csalás és sikkasztás vádjai alól

Satmar-Szatmár, december 15. (Az Uj Kelet tud.) A szatmári törvényszék évek óta húzódo bünygyben hozott ítéletet. Anakidején Roth Lajos bankár ellen 54-szeres csalás és 7-szeres sikkasztás vádjával indult bünygyi eljárás. Az évek óta folyó per szombaton nyert befejezést. A törvényszék Dascal-Băciuanu büntető tanácsa mondta ki az ítéletet, mely Roth Lajost az összes vádak és azoknak következményei alól felmentette. A csalások ügyében a felmentő ítélettel azzal indokolja a törvényszék, hogy a kauciót letévé ügyfelek hallgatolagosan tudtak arról, miszerint ezek az ösz-

szegek a bank forgalmi tőkét képezik, sőt azok után horribilis kamatokat is élveztek. Az erre vonatkozó törvények értelmében ez esetben a kaució jelleg megszűnik.

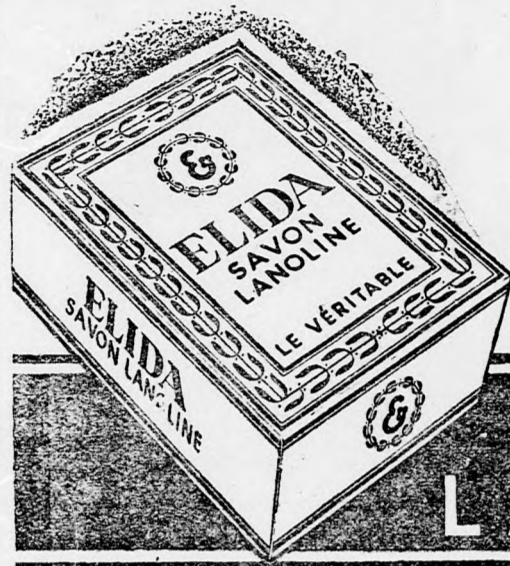
A heti betétekkel kapcsolatos családi vád ügyében hozott felmentést az indoklás azzal magyarázza, hogy a heti betétek és a váltókölcsönök között semmi összefüggés nem volt. A betétösszeg elvesztése nem képezi büncselekmény tárgyát és az sem büntethető, hogy a váltókat a vádlott különböző intézeteknél visszleszámitolta.

Az ügyész az ítélet elhangzása után a

LANOLIN

a szépségápolás
klasszikus eszköze
ezt nagymértékben tartal-
mazza a modern ELIDA
LANOLIN szappan.

Finom habja lanolin védő
réteggel vonja be a bőrt
és így megvédi a zord idő-
járás kellemetlenségeitől.

ELIDA
SAVON
LANOLINE

következő meglepetést keltő bejelentést tette:

— Mielőtt a fellebbezési bejelentést meg tenném, a bírói szervezeti törvény értelmében semmisségi panaszt teszek az ítélet ellen, a büntetőtanács szabálytalan összeműködéséért és kérem az ítélet megse-

misítését. Ettől függetlenül fellebbezést jelentek be a hétrendbeli kaució-sikkasztás ügyében elhangzott felmentés ellen.

A betéti családok ügyében megnyugodott az ügyész. A tárgyaláson rendkívül heves összecsapások voltak a vád és a védelem között.

Nagyvárad egyik forgalmas uccáján lelőtték a detektívek a menekülő betőrőket

Oradea-Nagyvárad, december 15. (Az Uj Kelet tud.) Szombat délután negyed-nyégykor izgalmas jelenet játszódott le a nagyváradai rendőrség épülete előtt.

Nagyváradon az utóbbi napokban sorozatos betörések történtek. A tegnapi nap folyamán betörték egy magánlakásba, kirabolták egy trafikot és feltörték egy székgyár irodáját is. A rendőrségnek több napi nyomozás után sikerült a tetteseket Farkas György és Bretan György szemé-lyében letartóztatni, akiket két detektív a rendőrségre kísért.

A két gonosztevő elhatározta, hogy szökést kísérel meg. Erre azt a pillanatot használták fel, amikor az őket kísérő men-et a rendőrség épülete elé ért. Farkas hirtelen kitepte magát a detektívek karjai

közül és egy robogó autóra ugrott fel. Ugyanakkor Bretan is futásnak indult.

A detektívek erre Bretan után löttek, aki azonnal összerogyott. Ezután Farkast kezdték üldözni, aki az ucca kanyarulatánál leest a gyorsan robogó autóról, úgy, hogy a detektívek odaérkezve, vérbefagyva találták.

Farkast azonnal a klinikára szállították, ahol megállapították róla, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett és betört a koponyája is. Azonnal megoperálták, de állapota teljesen reménytelen.

A másik betörőt, Bertant, akit a detektívek golyói a lábán találtak ugyancsak a klinikára szállították, ahol operációs mű-tétnek vetették alá.

A legfelsőbb katonai bíróság helyben hagyta a pénzespostás merénylőinek 10 éves ítéletét

Még mindig nincsen eldöntve, hogy katonai vagy polgári bíróság illetékes-e a végső ítélet meghozatalára

Cluj-Kolozsvár, december 15. A törvény-szék folyosóján fegyőr mellett áll Simon Pál a pénzespostás fiatal koru merénylője. Harmincnapos vizsgálati fogságának meg-ujtását várja. Társa Huttera Ottó nincsen vele. Ő ugyanis még nem töltötte be 18-ik évét és a törvény előírja, hogy ilyen eset-ben 15 naponként ujtsák meg a vizsgálati fogságot.

Egyelőre még nem lehet tudni, hogy mi lesz a két merénylő végső sorsa. A hadbí-róság, mint megirtuk 10—10 évvel sulytota a két merénylő fiatallembert. A katonai bíróságokkal párhuzamosan — mint meg-irtuk — a polgári bíróságok is illetékes-nek mondták ki magukat a rablógyilkos-sági kísérlet letárgyalására. Boca vizsgáló-bíró már befejezte a vizsgálatot. Ugyan-akkor a bukaresti felsőbb katonai bíróság december 12-én tartotta meg az ügy fel-

lebbviteli tárgyalását. A tárgyaláson ille-tékesnek mondták ki a katonai bíróságot és helyben hagyták az első katonai fórum ítéletét, azzal az indoklással, hogy a pos-tás hatósági közeg. Dr. Klein Miksa védő kifogást emelt az ellen, hogy erdélyi város-ban a regáti katonai törvények alapján hoztak ítéletet. A katonai felsőbb bíróság azonban kimondotta, hogy olyan városban, ahol ostromállapot van, joga van az illető hadbírósnak a regáti törvények alapján ítélkezni. Dr. Klein védő a regáti törvények alkalmazása ellen semmisségi panaszt jelen-tett be és ugyanakkor fellebbezett a sem-mitőszékhez az illetékesség megállapításá-nak kérdésében, amelyhez csatlakozott a polgári vádhatóság is.

A pénzespostás merénylőinek sorsa te-hát még bizonytalan ideig függőben marad.

RT
on küzd ma
or gárdája

gi bajnoki, Haggibbor
ságos és Kolozsvár
küzd ma a kolozsvári
egyesület

number 15. Kolozsvár
gy alakult, hogy azon
három irányban küzd,
a komoly szerepnek,
életében visz.

kétségtelenül Koloza-
ságsáért vivandó ver-
bor rendezésében reggel
lebonyolításra a Hag-
Foch 10. szám alatt

A versenyre az er-
jobb egyesülete adta
ségeitelen jele annak a
helyre a helyezésekért
nyen egyesületeként a
indulnak:

sapó, Weimann, Stern,
nár: Ötvös, Abrudán,
deanu, Man.

ssay, Biró, Szentkirályi,
n, Klein, Zádor, Erős
nban Herczeg Tivadar

gibbor ifjúsági gárdája
kság során harmadik
zuttal a KAC ellen. A
kőzést játszott, mind-
ezuttal komplett és
áll ki a KAC ellen,
szelmét könyvelheti el

hhez azonban a csapat
k teljes lelkesedése és
éges.

Haggibbor első csapata
játsszik az Universita-
mérékzés érdekességét
Haggibbor — nem lévén
szó — azon játékosait
az igazolási szabályok
pöre bírnak játékjoggal.

ésége így igen komoly
ét válogatottját (Cain és
versitátea ellen.

ballprogramja — a ked-
zetében — érdekes és
a a következő:

10 órakor: Haggibbor—
bíró Cosma Alexandru.
11 órakor: Napoca
ságos, bíró Guga Tibe-
kor Romania—KAC ba-
Károly, fél 3 órakor
atea barátságos, bíró

és Libertas december
repelnek, ahol körmá-
t.

atus felbontotta szerző-
átékosával, aki a hírek
Phönixbe lép át.

Magyarország—Irország
közös lesz. Párizsban
tja a francia válogatot-

Angliában. Londonból
1909 angol isko-
rendeznek a labdarugás
tanítására. 50 angol
mint vándorelőadó vezetői
szükséges 2000 fontot az
vetség bocsátja az elő-

el a Villamosmű torna-
ly, melyre a kolozsvári
ságok, valamint a sajtó
fél 9 órakor veszi kez-
n a Str. Ilie Macelaru
alatt van. A nivónak
lyt a közönség is meg-
díjtalán.

ház vár Alcalá
ra fiára

5. Madridi jelentés sze-
asági elnök fiát, Niceto
árt hadbírósg el áll-
büncselekmény miatt. A
házbüntetést kért. Ítélet-
ny mulva kerül sor. Za-
ny fiát úgy ítélik el,
ünöst.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ujabb 15 premierre bérletet hirdet a Magyar Színház

A Magyar Színház a szezon elején 15 premierre hirdetett bérletet. Ez a ciklus most az Abbé bemutatójával lezárul.

A színház igazgatósága most újabb 15 premierre és premiér-jellegű reprizre hirdet bérletet, azzal, hogy a reprizek alkalmával — mint eddig is tette — kiváratra becsereéli a bérletjegyet más előadásra.

Az új ciklusban közelebről hozzátvetőleg a következő darabok kerülnek színre: Ma éjjel szabad vagyok (Vaszary János és Eise-mann Mihály legújabb operettje), Nápolyi kaland (Vadnay-Békeffy-Lajthay legújabb operettje), Szeressen kedves (Komjáthy Károly operettje), az új Ábrahám operett.

A prózai darabok közül az óriási sikerű Rágalom? (Edward Wool és Lakatos László), a Lánc (Hatvány Lili), Egy nő, akinek multja van, A döntő éjszaka, A nők elmondják című legújabb vígjátékok, továbbá az erdélyi szerzők, köztük Hunyady Sándor legújabb vígjátéka, amely a Vígyszínházzal egyidőben kerül nálunk is színre.

A régi klasszikus nagyoperettek felújítását is folytatja a színház ebben a ciklusban.

A színház igazgatósága bátran meri ígérni, hogy a bérletközönység bizalmát hívás és élvezetes előadásokkal fogja továbbra is kiérdemelni.

A régi bérletközönységnek azoknak, akik f. hó 20-ig nem jelentik be, hogy a bérletet nem akarják meghosszabbítani, a színház automatikusan kikézbessíti a folytatólagos bérletet.

A bérletárak 5-5 előadásra előre fizetendők ki.

A bérletárak a következők:

I. r. zsöllye 15 előadásra minden illetékel együtt 855 lej.

II. r. zsöllye 15 előadásra minden illetékel együtt 720 lej.

I. r. támlásszék 15 előadásra minden illetékel együtt 585 lej.

II. r. támlásszék 15 előadásra minden illetékel együtt 450 lej.

Alsóerkély 15 előadásra minden illetékel együtt 450 lej.

Az igazgatóság.

Megnyílt a

MERANO SZÁLLODA

BUDAPEST, IV., BECSI UCCA 2. Négyemeletes, újjáépített palota a Belváros legszebb helyén. Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Fürdőszobás és telefonos szobák. Lift. Udvari szobák P 4, uccai szobák P 6-tól. Étterem házi kezelésben. Diétás konyha.

BALOGH JOZSEF
a Berlini téren volt
Merán szálloda tulajdonosa.

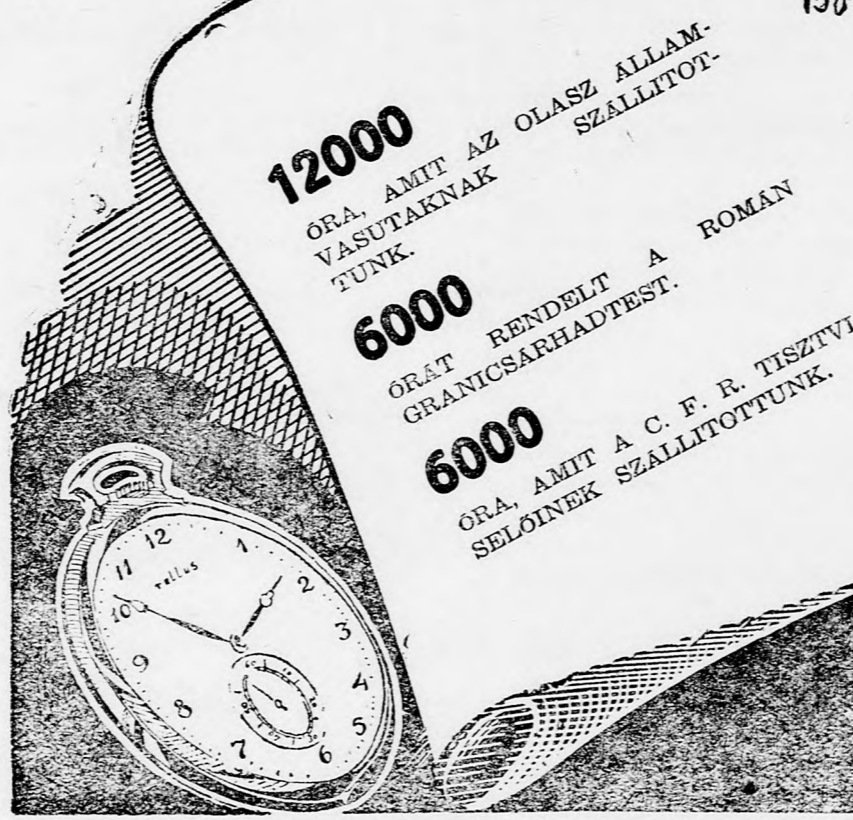
Ma, vasárnap négy előadást tart a színház

Dél előtt 11 órakor az Anyaszív olcsó helyárakkal, délután 3 órakor a Sárga lilium ugyancsak olcsó helyárakkal és Solymosán Magdával, délután 6-kor és este 9-kor az Orvosnak lesz a 6-ik, illetve 7-ik előadása.

A jövő hét két szenzációja

A jövő hét keddjén este teljesen új köntösbe öltöztetve újítja fel a színház Lehar leggyönyörűbb zenéjű operettjét, a Cigányszerelemet. Az új rendezés és beállításán kívül különös érdekessége ennek az előadásnak még az is, hogy ennek az előadásnak keretében lép fel először a szezonban a színház ujonnan szerződött tagja, Ihsz Aladár. Körösházi Ilona híres szerepét Solymosán Magda, a színház primadonnája játssza, Zórikát Hienz Helly, Jonelt Ditrói Béla, Józsi cigányt Jenei János, a többi főszerepeket pedig Stefanidesz Ili, Miklóssy Margit, Bereng Béla és Sándor Andor játsszák. A keddi előadást premierbérletben tartja meg a szin-

A legjobb bizonyítvány...

TELLUS
DA'ORA EXACTA

ház, de aki nem óhajtja megnézni az operettet, annak jegyét készséggel cseréli át a színház más előadásra.

Az ABBÉ vagy a Gyónás szentsége

Régen nem volt a színház műsorán olyan érdekfeszítő, izgalmas színmű, mint az abbé.

A budapesti Kamara-színház még ma is a legnagyobb sikerrel játssza az abbét, amely nálunk igen gondos előkészületek után nagyszerű szereposztásban kerül csütörtökön este bemutatásra.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor: AZ ANYASZÍV. (23 lejes olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 3-kor: SÁRGA LILIAM. (Olcsó 23 lejes helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6-kor: AZ ORVOS. (6-odszor.)

Vasárnap este 9-kor: AZ ORVOS. (7-edyszer)

Hétfő: A Lehar-ciklus első operettjének, a Cigányszerelemnek előkészületei miatt nincs előadás.

Kedd 8½: CIGÁNYSZERELEM. (A Lehar ciklus első operettjének felújítása Ihsz Aladár szerződött tag első fellépésével, a többi szerepekben: Solymosán Magda, Hienz Helly, Stefanidesz Ili, Jenei János, Ditrói Béla, Sándor Andor. Premierbérlet 14. szám.)

Szerda 8½: CIGÁNYSZERELEM. (2-odszor) Csütörtök 8½: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS SZENTSÉGE. (A budapesti Kamara-színház állandó nagyszerű műsordarabja. Premierbérlet 15. szám. Az első premierbérlet ciklus utolsó előadása.) Péntek 8½: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS

SZENTSÉGE. (2-odszor.)

Szombat d. u. 4: AZ ISMERETLEN LÁNY. (Molnár Ferenc nagyszerű újdonságának első olcsó helyárak előadása.)

Szombat 9: CIGÁNYSZERELEM. (3-adszor.) Vasárnap d. e. 11: NYITOTT ABLAK. (Nóti Károly énekes bohóza Ihsz Aladár fellépésével, olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 3: SZIBILL. (Solymosán Magda fellépésével. Teljesen az eddigi előadások szerint. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS SZENTSÉGE. (3-adszor, rendes helyárakkal.)

Vasárnap este 9: CIGÁNYSZERELEM. (4-edyszer.)

Hétfő d. u. 3: MIT HOZ AZ ANGYAL? (A jó gyermekek énekes, táncos darabja ajándékosztogatással, olcsó helyárakkal.)

Hétfő este: Nincs előadás.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, december 16-án (este): Traviata. (Pia Igy asszony vendégszereplésével.)

Hétfő, december 17: Gyöngyhálszok Szerda, december 19: Pillangókisasszony. (Pia Igy fellépésével.)

Péntek, december 21: Gyöngyhálszok. Vasárnap, december 23: Susana títka. Ballett. (Matiné.)

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton, dec. 15-én 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: A tiltott dal. Csodás zenéjű operett. Főszerepekben: Don Jose Moica, Chonchita Montenegro és Mona Maris. Hétfőn és kedden 5, 7 és 9 órakor: A tiltott dal. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Vegyen
karácsonyra
ajándékot

Rádiót,
Porszívót,
Vasalót, főző és
Fűtőtesteket,
Csillárt az

ELECTROMAGAZIN

új üzlethelyiségében Piata Unirii 8. Telefón: 2-49.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeligés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóhelyeg mellékelve van.

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Társat keresek, lehetőleg nőként, 250.000 lej tőkével vidéki városban régi jól bevezetett faterkedéshez. Cim a kiadóban.

Lewante Power szagtalan borotválóporunknak bevezetésére Erdély nagyobb centrumaiban helyi ügynököket keresünk. „Chimica” vegyigyár Oradea, Str. P. Cerna 1.

Nőmetül és románul tudó intelligens, iskolázott nevelőt keresek három gyermekem mellé. Fuchs Marcel Satmar, Tepeș Voda 45.

Kiadó üzlethelyiség, azonnal átvehető. P. Mihai Viteazul 39. (Vilád-cég mellett.)

Két szoba konyha teljes komforttal földszinten azonnalra kiadó. Reg. Ferdinand 103.

Intelligentes Kinderfräulein Jüdin mit Jahres-Zeugnis sucht für sofort Stellung, geht auch aufs Land. Adresse: Frau Ferenczy Cluj, Str. Scarilor No 16. (Lépcső ucca.)

Üzem- és üzlettulajdonos, negyven éves, nőstülne kettő-háromszáz ezer lej hozománnyal. Leveleket „Komoly” jellegre továbbít a kiadó.

Karácsonyt és újévet megelőző hétfőn a Park-szanatórium gőzfürdője egész nap nyitva van férfiak részére. A gyógyfürdő egész télen üzemben van. A kádfürdőben állandó masage. Monostori ut 62.

A tél folyamán is állandóan nyitva marad egyre szaporodó vendégeinek kívánságára a FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (hátsó udvarban), ahol Schwartz Ignác szakavatott vezetése alatt közismerten a legízletesebb ételek készülnek. Diétásoknak speciális ételek.

Sorra emigrálnak a harmadik birodalomból a legjobb német muzsikusok

Furtwängler, után Leo Blech, Erich Kleiber és Frida Leider is indexre került

Berlin, december 15. Az egész világsajtó mélyes felháborodással kommentálja azokat az intézkedéseket, amelyeket a náci-kormány fogantatott Wilhelm Furtwängler, a világhírű dirigens ellen. Ebből az alkalomból az angol és francia lapok visszapillantást vetnek a náci-kormány művészi téren kifejtett két éves tevékenységére és megállapítják, hogy Németországban ma-holnap már nem is lehet komoly művészi életéről beszélni. Mert a művész nem élhet és nem maradhat meg Németországban, ha nem engedelmessé válik vakon, akár egy kaszárnyában, a hitlerista kormány utasításainak. Az irodalmi és művészi élet minden megnyilatkozási formája fölött Damokles kardjaként lebegnek a roham-csapatok sarkantyúi, mindig készen arra, hogy felhívatalos botrányok rendezésével akadályozzák meg művészi produkciókat, melyeknek betiltására a kormány nem tudta volna elhatározni magát.

Furtwängler tragédiája

Az egész világ részvéte és szimpátiája fordul most Wilhelm Furtwängler felé, akit a kormány szobafogságra ítél, detektívvel figyelteti minden lépését és nyilatkozatát iratott alá vele, kötelezve arra, hogy egy évig nem veszi kezébe a dirigens pálcát. Furtwängler Toscanini és Stokowsky után a legnagyobb élő karmesternek számít. Hitler uralomra jutása után azon kevés művészek egyike volt, aki Németországban maradt. Max Reinhardt, Bruno Walternek, Elisabeth Bergnernek és megannyi más nagy művészeknek menekülniök kellett Németországból, bár zsidó származásuknál egyéb bűnük nem volt. Egyeseket közülük példátlan brutálitással távolítottak el az országból. Ezen aljasság láttára, keresztény művészek is állást foglaltak a náci-kormány felháborító intézkedései ellen és tüntetőleg elhagyták Németországot. Azt tette Fritz Busch, a drezdai opera igazgatója s ennek testvére Adolf Busch, napjaink legnagyobb hegedűművésze. Furtwängler, bár szoros baráti kapcsolatokat fűztek a zsidóságuk miatt kiűzött művészekhez, nem ment ellenzékbe a náci-kormány-nyal szemben. Nemsokára a berlini Opera vezérigazgatójává nevezték ki és a németország zenei élet legnagyobb tekintélye lett. Ugy látszik azonban, hogy végül Furtwängler sem tudott megbarátkozni a terrornak azzal a légkörével, amely nagyon is ránehezedett Berlin és Németország művészi életére. A művész fellázadt benne a nemárja zeneszerzők és zenészek üldöztetése ellen és Furtwängler akciójába lépett.

Klemens Krausz és Viorica Ursuleac rejtelmes szerepe

A kulissza mögötti áskálódások, amelyek visszavonulásra készítették a nagy dirigens, még nem ismeretesek előttünk.

Annyi bizonyos, hogy az utóbbi időben már nem adták meg neki azt a tiszteletet, amellyel az első időben kezelték. Göbbels és Göring nagyon jól tudták, hogy a külfölddel szemben Furtwängler márkás neve milyen felbecsülhetetlen propaganda-eszközt jelent a rendszer számára. Ugy látzik azonban, hogy Klemens Krausszal a bécsi Staatsoper igazgatójával szemben bizonyos kötelezettségeket vállaltak a náci-vezetők és hogy ezeket teljesíthessék, szükségük volt Furtwängler eltávolítására. Klemens Krausz egyik vezetője volt a bécsi náci-mozgalomnak és bár aktaszertien nem lehetett semmiféle bizonyítani ellene, nyílt titok volt, hogy tudott a legutóbbi náci-puccsról, amely Dollfuss kancellár életébe került. Hasonlóképpen a náci-propaganda szolgálatában állott Viorica Ursuleac, a romániai származású világhírű énekesnő, Klemens Krausz tanítványa és később barátja, a dirigenssel együtt aratta legnagyobb sikereit, a nagy európai kulturcentrumokban.

A narancshéj, amelyen Furtwängler elcsuszott

Furtwängler lemondása náci-körökben is nagy meglepetést keltett. Általában azt hitték, hogy Göbbels és Göring, valamint Furtwängler között a legjobb viszony áll fenn. Nemsokkal Hitler uralomra jövetele után, Furtwänglert állami tanácsossá nevezték ki és a kiváló dirigens a hivatalos ünnepeken a hitlerista miniszterek és rohamcsapat vezetők társaságában jelent meg, karján a kampós keresztet náci-szalaggal. Súlyos dolgoknak kellett történiök ahhoz, hogy Furtwänglernek a náci-rendszerrel való további barátkozása ezek után lehetetlenné váljon. Lassanként kezdte megérteni a dirigens, hogy abban a barbár politikai rendszerben, amelyet a náci képviselnek, nincs hely a tiszta művészi megnyilatkozások számára. Mindenesetre megkísérelte néhányszor megakadályozni olyan intézkedéseket, amelyek nagyon is a művészi szempontok és az igazságosság rovására mentek. Így például többször interveniált a berlini filharmonikus zenekar hat tagja érdekében, akiket zsidó származásuk miatt eltávolítottak. A világhírű zenekar minden egyes tagjáról ismeretes, hogy komoly és kiforrott művész. Az eltávolított zsidó zenészek is olyan művészi erőt képviseltek, amelyről Furtwängler nem akart és nem tudott könnyű szívvel lemondani. Csakugyan sikerült is hosszas alkudozások árán kijárnia, hogy a hat zsidó megmaradjon a filharmonikusok kötelékében. — Sikerült megtartania maga mellett magántitkárnőjét, a zsidó származású Geismar kisasszonyt is. Miután bebizonyította Göbbels és Göring előtt, hogy ez a lány a legügyesebb, legintelligensebb és legaktívabb propagandistája volt a külföldön a filharmonikus zenekarnak. Egyszerben maga Göbbels is meghozta elveinek azt a nagy áldozatot, hogy személyesen fejjeze ki megelégedését Geismar kisasszony-nal szemben azon szolgálatok fölött, amelyeket ez a fiatal lány Párizsban és Londonban tett a zenekarnak.

Az intelligencia bizonyítéka

késztelenül a mindenkor divatnak legjobban megfelelő kölnivíz helyes kiválasztása.

Az előkelő nők gondolkodás nélkül előnyben részesítik az

extase KÖLNIVIZET ÉS PARFÜMÖT
NORTIER

Klemens Krausz előretörése Klemens Krausz időközben olyan érdemeket szerzett magának a rezsim vezetői előtt, hogy befolyása egyre inkább érvényesült. Megkezdődtek az intrikák Furtwängler ellen. Ugy neki, mint társának, Erich Kleibernek kezdték minden lépését ellenőrizni, az általuk dirigált műsorok programját megcenzurálták és Kleiber röviddel ezelőtt keserves szemrehányásokat kapott Göbbelstől, mert az egyik koncerten Alban Berg zsidó zeneszerző egyik kompozícióját merete előadatni.

A kormány természetesen igyekezett ezeket a konfliktusokat titokban tartani, annál is inkább, minthogy úgy Furtwänglernek, mint Kleibernek néhány a Winterhilfe javára rendezett szimfonikus koncerten kellett volna dirigálniuk. Egyes nem kifejezetten a náci-párt szolgálatában álló lapok

azonban feszegetni kezdték a dolgot. A két dirigens lemondta a jótékony célú hangversenyeken való szereplést, mire a közönség tömegesen kérte az elővételben vásárolt jegyek visszaváltását. Válaszként egy Raabe nevű aacheni dirigens állítottak a filharmonikusok élére, ami a német főváros zenei világában hatalmas konsternációt keltett. Furtwänglerrel és Gleiberrel együtt távozik Leo Blech karmester is. Blech ikkeszrelkedett zsidó, aki azért maradhatott meg állásában, mert már 1914 előtt állami tisztviselő volt és így nem esett az árjaparagrafus vonatkozó rendelkezései alá. Az ő napjai is meg vannak azonban számlálva, éppen úgy, mint Frida Leidernek, a berlini operaház híres énekesnőjének, aki nem tudja többé elviselni a kellemetlenségeket, amelyeket zsidó származása miatt okoznak neki.

Olcsó

karácsonyi népvásárt rendezünk

minden vevő

karácsonyi ajándékot kap

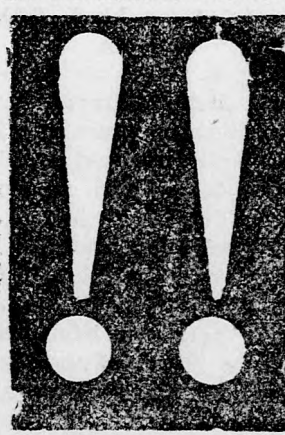
Moskovits & Comp. Cluj

üveg, porcellán, konyhafelszerelés

Calea Regele Ferdinand 23. (főpostával szemben)

Az új ultra rövid hullámos kezelés

Dr. Lengyel Szanatóriumban
CLUJ. C. Regele Ferdinand 111. Telefon: 2-11

Rheuma, ischias, ízületi gyulladások, minden fajtánál, méh és petefészkek daganatánál, hólyag és vesegyulladás, valamint egyéb női megbetegedéseknél, menstruációs fájdalmaknál. Tüdőbetegségeknél, tüdőtuberculozisonál, asthmánál, hörgőhurtnál, bőrgyulladásoknál (eczéma, psoriasis) feltűnően szép és gyors eredmények.

Kelevények (furunkulus, carbunculus), mirigygyulladások, foggyökfájás, gyulladások, lábszárfelek, orr és melléküreg gyulladások valamint a test különböző tájékán fellépett tályogok, gennyes és savós mellhártyagyulladások operációs beavatkozás nélküli gyógyulása

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A központ közleményei

Az országos konferencia

Tekintettel arra, hogy közös megbeszéléseink mindenkor az egyes csoportok munkáját nagyban elősegítik, több oldalról jövő felszólításnak engedve, elhatároztuk, hogy karácsonykor, december 26-án Szatmáron országos konferenciát tartunk.

Az utazás. Ertesüléseink szerint a karácsonyi szünetben 50%-os vasuti kedvezmény van és minden résztvevőnek megkönnyíti az utazás lehetőségeit. A december 26-ika még a hivatásban álló hölgyeknek is megfelel és már 25-én tartjuk ismerkedési estélyünket, hogy alkalmunk legyen az egyes Wizo-csoportok delegátusaival behatóbban beszélgetni. Kérjük velünk sürgősen közölni, hogy csoportjuktól hány delegátusra számíthatunk, mert súlyt helyezünk arra, hogy minél több hölgy vegyen részt a közös megbeszélésen. Kérjük, hogy az egyes csoportok munkabeszámolóikat, pénztári jelentéseiket és indítványait sürgősen beküldjék, hogy a központ munkája ezáltal fennakadást ne szenvedjen.

A Zsidó Nemzeti Szövetség ugyanakkor tartja Nagytűzbizottsági gyűlését (NIB) és nagyon kívánatos volna, hogy hölgyeink közül minél számosabban vennének részt azon.

Kérjük, hogy sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, hogy hány delegátus tart igényt privát elszállásolásra, hogy ezirányban lehetőleg mindenkinek a kívánásait szem előtt tarthassuk. Reméljük, hogy Szatmár központjaink fekvésénél fogva, minden csoportnak könnyen lehetséges lesz az országos konferencián részt venni.

Ujra kérjük tehát az összes csoportokat, hogy alanti adatokat legsürgősebben beküldeni sziveskedjenek:

Beszámolót 1934 június 1-től, az új csoportok alakulások óta.

Pénztárkimutatást.

Esetleges indítványokat

Elszállásolási igényeket (Dr. Jordán Viktorné) Satu-Mare, Str. Regina Maria 11.)

Delegátusok számát

Elvárjuk, hogy minden csoport minél több delegátussal képviseltesse magát és a jövő munkára nézve is eredményes lesz összejövetelünk.

Reiter Lanka s. k. orsz. ügyvezető

A Központ ezután közli, hogy december 25-én délután 6 órakor a szatmári statusquo hitközség földszinti tanácstermében országos jellegű megbeszélést tart az erdélyi Wizo vezetősége a Joung-Wizo tagjaival és delegátusaival.

Maroshévízen megalakult a Joung-Wizo

December 1-en 8 tag jelenlétében tartotta meg alakuló gyűlését a maroshévízi Jong Wizo csoport. Mármost Zelma megnyitó beszédében kihangsúlyozza, mennyire szükséges a Joung Wizo megalakulása, mert sok lány van, akik a múltban már végeztek cionista munkát, most azonban semmilyen szervezetben nem vesznek részt. Mármost Zelma ugyancsak bejelenti, hogy Líquorné, a Wizo csoport elnöknője rendelkezésükre bocsátja gyűlések és héber kurzus megtartása céljából a Wizo otthon helyiségét. A tagok nagy lelkesedéssel fogadták a megnyitó beszédet, elhangzása után a vezetőség megválasztására kerül a sor. Egyhangúlag Guttman Gizit választják meg vezetőnek. Pénztárnok lett Schwartz Mancsi, titkárnő Marmor Zelma. A szervezeti teendők megbeszélése után Fischer Piri tartott revüt és Marmor Zelma előadást a zsidó történelem alap vonalairól. Fősúlyt a kulturmunkára és a héber tanulásra kívánják fektetni és heti egy gyűlést megtartását határozták el. Ezután megállapították a következő összejövetel programját.

December 26-án délelőtt fél 10 órakor veszi kezdetét ugyancsak a statusquo hitközség földszinti tanácstermében az erdélyi Wizo-föderáció országos megbeszélése.

Ismét felhívjuk a delegátusok figyelmét, hogy privát elhelyezési igényeiket dr. Jordán Viktornéval közöljék. Olcsó és kényelmes szállodai szobák 50-80 lejért állanak a delegátusok rendelkezésére.

Kölcsönhatások

Dr. Vágóvölgyi Lajos főrabbi előadása az aradi Vizóban

Dr. Vágóvölgyi Lajos, aki a Wizo közönsége előtt már több ízben fejtette a zsidó psziche különböző megnyilvánulásait, most is tiszta és igazságos képet nyújtott arról, hogy népünknek lelke milyen formában reagált a diaszpóra óta átélte idegen hatásokra. A zsidó lélek a célszerűség tanának híve, mindent ebből a szempontból bírál meg. Ha ez nem lenne, nem fejlődött volna ki vallási etikánk, amely már akkor létezett, amikor más népek vallása tisztán misztikumából és a ritusok sokféleségéből tevődött össze. Minden igyekezete arra irányult, hogy a körülötte élő hasznos idegen elemeket magáévá tegye. Pl. a művészeteket általában. A negatívum hiánya (az élet igenlését már a vallás is előírja) váltja ki népünk hatalmas optimizmusát, amely nélkül talán elpusztult volna. Az utazásai hajlaim is elősegítette ellenállásunkat, ugyszintén a lelkesedés, ez a

Ujlag felhívjuk a csoportok figyelmét, hogy az erdélyi Wizo-föderáció december végéig lezárja szervezeti hozzájárulási akcióját és ezen időpontig az összes csoportok be kell, hogy küldjék pontos taglistájukat két példányban.

Közöljük az érdekelte csoportokkal, hogy Lili Freud-Marlé asszony művészi körútja egyelőre nem aktuális, miután nem sikerült még megszerezni a szükséges engedélyeket.

Kérjük a csoportokat, hogy a „Pioniere u. Helfer“ folyóirat előfizetési díját (hat füzet egy évre 36 lej) haladéktalanul küldjék be a Központnak és igyekezzenek új előfizetőket szerezni.

A Központ

jellemző tulajdonság, amelynek segítségével a történelem legkiválóbb zsurnalisztáit és színészeit adtuk az emberiségnek. Az utazási hajlammal tudható be az asszimiláció is; ennek azonban nemcsak káros hatásairól beszélhetünk, mert részben megtisztítólag hatott a gyengébb rétegeknél.

Még vallási szertartásainkban is akadnak idegen elemek, ezek azonban rendszerint ősi zsidó formák, amelyek idegen vallási szertartásokon keresztül visszajutottak hozzánk.

Eppen azért, mert sok megpróbáltatáson mentünk keresztül, kell elismernünk a művészi tan előrelátó és mély filozófiáját. Ez az abszolút egyistenhit, melynek magaslátán állva sikerült megőriznünk népünk a teljes asszimilációtól és sikerült megtartani erőnket és saját egyéni értékeinket élvezkedésen keresztül.

WIZO-HIREK

Dr. Friedmann Julia előadása a nagyváradi Wizo rendezésében. Folyó hó 9-én, vasárnap délután tartotta meg dr. Friedmann Julia, a kiváló idegyógyász óriási érdeklődés és mellett „A nehezen nevelhető gyermek és a helyes gyermeknevelés“ című előadását a városháza nagytermében. Az előadás méltán megérdemelte a nagy érdeklődést. A kitűnően képzett orvosnő a külföldi klinikákon szerzett tapasztalatai alapján rávilágított a hibás nevelés folytán előállott különféle kóros esetekre. Rámutatott a nevelési hibákra úgy az elkényeztetet, mint az elnyomott gyermeknél. A kitűnő felkészültségű előadó nő mindvégig lebilincselően érdekes előadást fejtett figyelemmel hallgatta a közönség, a szülők, akiknek legelőtöbb problémáit tárgyalta. Dr. Markovits Ignác elnök meleg szavakkal köszönte meg a nagyszerű előadást és kifejezte abbeli reményét, hogy Dr. Friedmann Juliát sorozatos előadásokban fogjuk még hallani ezen minden szülő számára oly fontos tárgyról beszélni. A nagyváradi Wizo kulturmunkájának egyik legszebb eredménye volt ez az előadás.

A Temesvári Wizo hírei. Az elmúlt kedden dr. Weisz Arthurné adott teát a belvárosi és gyárvárosi Wizo részére. Előadók voltak: Handler Elza, Drechsler Eszti, Taub Ruth, akik aktuális eseményeket olvastak fel, illetve adtak elő. Szerdán Baruch Mariska adott teát a józsefvárosi Wizo részére, melynek keretében Rosenfeld Sándor tartott előadást „Kültügyi negyedóra“ címmel. A jövő héten: hétfőn a gyárvárosi Wizo Reiss Lajosnéval, kedden a bevárosi Drechsler Esztinél, szerdán a józsefvárosi dr. Erdélyi Lajosnéval tart teát.

A nagykarolyi Wizo hírei. Ritka műveltségben volt része december 2-án a nagykarolyi közönségnek. A Wizo fardadhatatlan elnöknőjének, Reiter Adolfnénak sikerült egy előadásra megnyerni Giszkalay Jánost, az illusztris író és költőt, aki rendkívül érdekes, mindvégig lebilincselő módon ismertette a szatira különböző fajtáit. A jólsikerült est szép összeggel gazdagította a Wizo pénztárát. Ugyancsak december 2-án délután nyitotta meg a hólabda teák sorozatát Kertész Sándorné, melyen a háziasszony szellemes felolvasásán kívül, Friedmann László (Szatmár) szabadelőadása szórakoztatta a vendégeket.

A nagyváradi Wizo f. hó 9-én nagyszerű műsoros estélyt rendezett a Fészek klubban. Klein René, Rosenberg Mancinak egy ez alkalomra írt versét szavalta el nagyon kedvesen, majd W. Rosenberg Lola mozgásművészeti iskolájának két tehetséges növendéke: Leitner Klári és Rosenberg Olga „Lángfantázia“ című táncszáma következett. A váradi Wizo asszonyok ügyességét dicsérei a remekül megrendezett tombola, amely a műsört követte és amely még fokozta az estély amugy is kitűnő hangulatát, úgy hogy a fiatalok a hajnali órákig táncolt és szórakozott, a váradi Wizo pedig egy szép anyagi sikert könyvelhetett el. Az estély teljes jövedelmét a KKL-nek juttatta a Wizo.

Wizo-Dienst. A Wizo a Zs. N. Sz.-el karöltve folytatja sorozatos előadásait saját helyiségében Str. Nic. Jorga (Zöldfa u.) 19 I. em. Folyó hó 16-án vasárnap délután pontosan 4 órakor Rosenberg Mancsi heti revüje után Berkes Dávid fog előadást tartani. Utána Dr. Pollátsék Pálné, kultúrelnök néhány ujjonnan megjelent könyv kritikáját ismerteti. Belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szívesen látunk.

A szamosújvári Wizo folyó hó 15-én, szombaton este jól sikerült teát rendezett a Korona-étteremben. Az elmúlt heti teán is szépszámu közönség jelent meg. Háziasszonyok voltak: Leuchter Ferencné, özv. Mikes Bencéné és Sinberger Gézané.

A nagysomkúti Wizo helyicsoporthoz otthonában, chanuka első estéjén dr. Jakab Menyhért elnök teastét adott, melynek szép anyagi és erkölcsi sikere volt. Emelte az est nyívóját Jakab Mórné urnó, élvezetes és tanulságos előadása a galuti és a palesztinai gyermeknevelésről.

A gyulafehérvári Wizo-csoport november 28-án tartotta első kézimunka délutánját Treitel Izidorné elnök lakásán, ahol 21 asszony vett részt. December 10-ig, amíg az új otthon megnyílik, kéthetenként tartják meg összejöveteleiket. Az otthon felavartása után hetenként fognak összejönni, kézimunka délutánok és kultur előadások keretében. Beindították a baby fehérmű akcióit is.

Chanuka ünnepély Nagylakon a Wizo megrendezésében. December 8-án a kultúregylet helyiségében jól sikerült chanukaünnepélyt rendezett a nagylaki Wizo-csoport, melyben Nagylak zsidósága majdnem teljes számban részt vett. Dr. Messinger Gyuláné alelnök megnyitó beszéde után Lehrer Meyer kántor gyújtotta meg az ünnepi gyertyákat. A három éves Landesberg Zsuzsa bájos szavaltatát Grósz Lajosné nagyszerű ünnepi beszéde követte. Gábor Endre művészi szavaltata fejezte be a műsört. A hangulatos estély keretében hajnalig együtt maradt a társaság. Buffetről a Wizo gondoskodott. A rendezés dr. Messinger Gyuláné alelnök és dr. Aczél Mórné főtitkár érdeme.

A pécskai Wizo csoport nagyszerű chanuka estélyt rendezett a KKL javára. A hölgyek gyönyörű buffét adtak össze. A jazz és a buffet egészen reggelig együtt tartotta a nagyszámu közönséget nagyon jó hangulatban. Az est rendezésében különösen sokat fáradoztak: Fülöpné Dr. Henrik Anna, Kohn Mihályné, Kuliner Gyuláné, Illás Bandiné, Guttman Ignác, Jakobovits Rózsi, ifj. Róth Mártonné, L. Kuliner Rózsi, Steiner Bözsi, Kuliner Pálné stb. A nyilvános teastély előtt megtartották a szokásos kétheti teastélyt is, melytől Guttman Ignác kántor beszélt és „Klein Mariska ismertette Lily Körben könyvét: „Ruth és a baromdi birodalom“. Dec 6-án jól sikerült gyermekdelutánt rendezett a pécskai Wizo csoport.

A brassói Wizo chanuka ünnepélye. Nagy sikerű chanuka ünnepélyt rendezett a brassói Wizo. Megnyitó beszédet mondott Bigger Melanie, a csoport elnöknője. Stammel főkántor gyújtotta meg a chanuka-gyertyát és énekelte el a Maozsurt. Adler N. Chanuka verseket adott elő nagy sikerrel, míg Dickmanné egy chanukafantáziát intepretált. Ezután következett dr. Deutsch főrabbi magaszórtü ünnepi előadása chanukáról.

Rettegen megalakult a Wizo. November 25-én este zajlott le a rettegi Wizo alakuló gyűlése Farkas Mendel helyi KKL biztos és Mizrahi elnök kezdeményezésére. Megjelentek: Löwinger Hermanné, Rosmann Bencziné, Stern Jakabné, Mátyás Hercziné, Jojna Mihályné, Hirsch Mártonné, Legmann Aranka, Legmann Ius, Mátyás Olga. Farkas Mendel ismertette a zsidó nő szerepét a történelemben és a cionista táborban, továbbá a KKL jelentőségét és annak eddigi elért eredményét, majd javasolja a Wizo megalakulását, amit a jelenlévők egyhangúlag elfogadtak. Löwinger Hermanné javaslatára Rosmann Bencziné választották meg ideiglenes ügyvezetőnek, aki javasolja, hogy hívják meg egy előadásra dr. Bär Emanuelné dési Wizo-elnököt.

December 2-án teastély keretében zajlott le a rettegi Wizo első közgyűlése, amelyen megválasztották a végleges vezetőséget. A teastélyt Farkas Mendel nyitotta meg, köszönti dr. Bär Emanuelné, a dési Wizo elnököt és a megjelenteket, azután átadja a szót dr. Bärnének, aki frappáns előadásban ismerteti a Wizo feladatait, majd Farkas Mendel javaslatára a következő vezetőséget választották meg: Elnök: Adler Samuné, alelnök: Kohl Hermanné, Löwinger Hermanné, ügyvezető: Rosmann Bencziné, titkárné Stern Jakabné, jegyző: Mátyás Adolfné, pénztárnok: Legmann Jakabné, ellenőrök: Hirsch Mendiné, Mendelsohn Miksáné. Kulturbiztos: Kees Dezsóné, Mátyás Hercziné, Stern Abrahámné, Ajna Mihályné, Österreicherné, Grünstein Abrahámné, végalmi bizottsági tagok: Legmann Aranka, Farkas Zsidi, Farkas Rifkus, Mátyás Olga, Stein Bertus. A választás után az elnöknek megköszöni a bizalmat és annak a reményének ad kifejezést, hogy elegendő fog tenni a reá háruit kötelezettségeknek és kéri a tagokat, legyenek segítségére. Dr. Bärné köszönti az új vezetőséget és eredményes munkát kíván. Ezután tombola következett és ezzel az ügy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült teastévéget ért.

A ZSIDÓ ASSZONYT

kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Asanesti 4.

UJ KELET Legújabb hírek

„A genfi döntésnek meg kell nyitnia az utat a középeurópai megbékélés felé”

Benes nagy beszéde pártja előtt. Eckhardt visszaérkezett Budapestre. Még nem történt meg a jugoszláv kormány lemondása

A kisantant békejobbot nyújt Magyarországnak

Prága, december 15. (Rador.) Benes külügyminiszter beszámolt a minisztertanácsnak a legutóbbi genfi eseményekről. A minisztertanács egyhangulag köszönetét fejezte ki a külügyminiszternek jelentéséért. Együttal elhatározta, hogy a francia, román és jugoszláv kormányoknak is tudomására hozza örömet afölött, hogy Jugoszlávia elégtételt kapott és hogy jelentékeny szolgálatot tettek a békének.

Ujabb prágai jelentés szerint Benes a csehszlovák nemzeti szocialistapárt népgyűlésén mondott beszédében azt hangoztatta, hogy a genfi döntésnek meg kell nyitnia az utat a középeurópai megbékélés felé. A kisantant a vita végén békejobbot nyújtott Magyarországnak. A francia-orosz közeledéssel új nemzetközi helyzet alakult. Amellett, hogy a koncepció nem irányul egy állam, tehát Németország ellen sem, kétségtelen tény, hogy most a kisantanttal és a Balkán-szövetséggel együtt hatalmas béketömb jött létre, amely uralja immár Európát.

Horthy kitüntette Eckhardtot
Budapest, december 15. Eckhardt magyar fődélegátus visszaérkezett Genfből a magyar fővárosba. Az újságírók előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a meg egyezést meg kell becsülni. Örülni kell afelett, hogy a nemzetközi légkör feszültsége megszűnt. Most a tennivaló a vizsgálat levezetése, ami rövidesen végbemegy s azután a jelentéstétel erről a tanácsnak.

A délutáni órákban Budapestről azt jelentik, hogy Eckhardt népszövetségi magyar főmegbízott kihallgatáson jelent meg Horthy főkegyelme előtt és jelentést tett a genfi megállapodásról. A kormányzó az elsőosztályú érdemkereszttel tüntette ki Eckhardtot.

A román kormány Vespasian Pellát delegálta a terrorizmus leküzdésére kiküldött bizottságba

Genf, december 15. A román kormány Vespasian Pella professzort delegálta ab-

ba a nemzetközi bizottságba, amelyet a Népszövetség küld ki a terrorizmus nemzetközi elfojtásáról szóló egyezmény elkészítésére.

Genf, december 15. Ugy hírlik, hogy a jugoszláv kormányát szervezés során Jetics kap megbízatást kormányalakításra. A kormány lemondása még nem történt meg.

Briand tábornok Saarbrückenbe érkezett

London, december 15. Briand angol tábornok, a Saar-vidékre vezénylendő nemzetközi haderő főparancsnoka Saarbrückenbe érkezett. A főparancsnok látogatást tett a kormánybizottság tagjainál. A délután folyamán megérkeztek Visconti Pasca oiasz, Vanderholst holland tábornokok és Ekman svéd ezredes s a csapatparancsnokok ekkor értekezletre ültek össze.

Londoni jelentés szerint új egyenruhát csatának ki a nemzetközi haderőbe vezényelt legénység között s előadásokat tartanak számukra a saarvidéki helyzetről s a lakossággal szemben tanúsítandó magatartásról.

Mussolini cáfolja a hathatalmi szerződés hívét

Róma, december 15. A Stefania távirati üzenetét cáfolta azt, hogy cáfolja meg a külföldi lapokban megjelent azon hírt, hogy Mussolininak szándékában állna hathatalmi szerződés tervét a hatalmaknak előterjeszteni.

Párizs, december 15. Pischmann német birodalmi külügyi sajtófőnök megérkezett a francia fővárosba.

Nagy földrengés volt Kelet-Indiában

Brüsszel, december 15. A földrengést jelző állomás műszerei az éjszaka folyamán több mint két órán át tartó nagyverejű földrengést jeleztek nagyobb távolságból. A földrengés félszáz Kelet-Indiában volt.

Mire megy el az állam pénze

Négy hónap alatt félmilliárd lejt költött el költségvetésen kívül a kormány

Bucuresti-Bukarest, december 15. (Az Uj Kelet tud.) A kormány törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a folyó év július 1-től november 16-ig felhasznált rendkívüli hitelek ratifikálására vonatkozólag. A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, éles támadást intéz ebből az alkalomból a kormány ellen, amelynek szemére veti, hogy valóságilag elpocsékolta az állam pénzét. A jelzett időszak folyamán 504 millió 25 ezer 15 lejt költött el a kormány a költségvetésben előirányzott kiadásokon kívül. Ennek bizonyítására néhány érdekes számadatot közöl a nemzeti parasztpárti lap. A pénzügyminisztérium számára 45 millió 697 ezer 255 lejt rendkívüli hitelt folyósítottak négy hónap alatt. Ebből 218 ezer lejt Leonte Moldovanu szenátusi elnök utazási költségeire, 1 millió 131 ezer lejt nemzetközi konferenciákon és kongresszusokon való részvétel céljaira. (Ugyancsak interparlamentáris konferenciák és kongresszusok cím alatt július 28-án 765 ezer lejt, szeptember 10-én 450 ezer, szeptember 27-én 2 millió 670 ezer lejt, november 9-én 593 ezer 95 lejt és november 14-én 191 ezer lejt került ki az állam kasszájából. Egy szóval a többségi képviselő urak ankarai útja közel hatmillió lejt emésztett fel. Es ezzel még nem fejeződött be a lista. November 9-én újabb egymillió 320 ezer lejes hitelt nyitnak meg a kongresszusokon és interparlamentáris konferenciákon résztvevő képviselők napidíja címen.

A belügyminisztérium számára ugyanazon idő alatt 45 millió 697 ezer 255 lejes hitelt nyitottak meg. Ebből 30 millió ment a hir-

hedt O. P. céljaira (rendfentartási titkos alap). November 14-én ugyanerre a számlára 1 millió 440 ezer lejt. Az iparügyi minisztérium számára 2 millió lejt, még pedig a brüsszeli nemzetközi kiállításon felállított román pavillon berendezésére. 8 millió lejt a földművelésügyi minisztériumnak, mely ezen összeg segítségével „ingyen” fát osztott szét az iskolák és kórházak között. 245 ezer 500 lejt a munkügyi minisztériumnak, Roman Valer alminiszter fizetésére.

Amíg a kormány egyrésztől kiszíjazási tisztségviselőket bocsát el, mert megtakarításokat akar eszközölni, négy hónap leforgása alatt közel félmilliárd lejt költ el kétes célokra — állapítja meg a Dreptatea.

Kun Andor kijelentette, hogy ártatlan ember és csak a sajtó tette tönkre

December 21-én hirdeti a törvényszék ítéletet Kun Andor és büntársai perében. Hogyan öitözött fel csikós maszkba Kun Andor a törvényszék udvarán

Cluj-Kolozsvár, december 15. (Az Uj Kelet tud.) Kun Andor és büntársainak büntetését szombaton délelőtt is szűfolt tárgyalóterem mellett folytatódott a perbeszéd. Elsőnek Xantopol, Tánasescu védőügyvédje, majd dr Ghilezan Jenő, Rosenfeld Jenő védője beszélt. Ghilezan szerint a vádlottal szemben az ügyesség helytelen minősítéssel ért, mert míg Rosenfeld ellen megvesztegetés a vád, addig Kun Andor Rosenfelddel szemben mint zsaroló szerepel. Rosenfeldnek bizonyítékai vannak, hogy nem akarta megvesztegetni Kunt, hanem nagyobbösszegű kártyaadósságát akarta kiegyenlíteni. Családjának ezt nem merete megmondani, azért állította, hogy a pénzt megvesztegetésre használta fel. Dr Rosmann a gerendi gyár egyik bérlijét, Farkas Sámuel védte és bizonyítani igyekezett, hogy védenec nem foglalkozott feketeszeszgyártással. Dr Weisz Jenő Salamon Bernát szeszfőzőt védte, hangsúlyozva, hogy védenec mint alkalmazott nem lehet felelős főnökei cselekedeteiért.

Mózes Jakab nyáradszereclai szeszfőző felmentését kéri, mert ellene még az ügyész sem talált terhelő bizonyítékot. Colfescu tart ezután hosszas replikát, melyet az elnök sürgető szava többször megszakított. A védők ellenreplikája során dr Rosmann védőügyvéd misztifikációnak minősítette Colfescu ügyész vádjait, ami miatt éles összetűzés támadt a vád és védelem között.

Kun Andor, a sajtó és a csikós ruha

A replikák között szünetet is tartott a törvényszék, amikor Kun Andor a tárgyalás izgatott hangulatával merőben ellentmondó kedélyességgel társalgott környezetével.

— A sajtó áldozata vagyok — mondotta fölényes mosollyal — de ezért én még meg fogok fizetni. A sajtó a vizsgálat óta egyebet sem tesz, mint befeketit. Azt írták rólam, hogy parasztruhában, ostorral a kezemben rontottam be a szeszgyárakba. Ennek a cikknek a hatása alatt a vizsgálóbíró előtt el kellett játsznom egy ilyen jele-

netet. A Magyar Színházról kértem kölcsön megfelelő jelmezt és miután a vizsgálóbírói iroda nem volt elegendő, az udvaron jelentem meg magyar csikósnak kimaszkizva, ostorral a kezemben. Zsidó arcvonásaimhoz remekül állhatott ez a kosztüm. De azt is írták rólam, hogy 1918-ban tengerésziszti egyenruhában sétáltam végig Pozsony utcáin.

„Nyilatkozatát” azzal fejezte be, hogy mindent visszafizet a sajtónak. Ezután Kun Andor a halálra rémült újságírókkal együtt a terembe vonult, ahol Mircea Georgescu, Xantopol, Ghilezan dr és Weisz dr ügyvédek válaszoltak Colfescu ügyész replikáira

Végül Kun Andor lépett a törvényszéki tanács elé és az utolsó szó jogán a következőket mondotta:

— Nem akarok sokat beszélni, mert védőm már amúgy is mindent elmondott. Bizonyítani akarom azonban, hogy a sajtó áldozata vagyok. A periratokhoz csatolt irások bizonyítékokkal igazolom, hogy az egyik kolozsvári napilap megbízottja felkeresett és felmutatta az ellenem gyűjtött bizonyítékokat. Ez az ur kijelentette, hogy a lap hajlandó egymillió lejt lefizetése ellenében az adatokat rendelkezésemre bocsátani. Természetesen nem fizettem. Lehet, hogy nem vagyok becsületes ember, de buta sem vagyok. Nem képzelhető el rólam, hogy 2:0 ezer lejjel hagyom magam megvesztegetni, amikor hárommillió lejt kaphattam volna, ha a gyárakat feljelentem.

Utána a többi vádlottak is felmentésüket kérték. A törvényszék 20 pernyi tanácskozás után az ítélet kihirdetését december 21-re napolta el.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Tartós öröm lesz házában,
ha
karácsonyi bevásárlásait
a
BIRÓ
Női Divatáruházában
Calea Regele Ferdinand 11a eszközli
Hihetetlen olcsó árak!

Taxa post
pietite in n
No. 224713/4
16. Telefon:
Havonta 110,
évre 600, egy
főldre: Havo
évére 12, eg
dettesek dísz
KELET” az
dóság egyeti
Cikkeink utá
ra megjelöl

A hivatal

A nyomorn
is nagyjelk
te osztályrész
jölét.

Az öt éves
nőtt ez az ar
A jólét egy
meit és egyr
lesz a nélkül
A nélkülözé
lönbséget és
külvárosi tün
tékben mélyül
tempóban ny
kori jólét és
lennek hitt v
Ilyen időkbe
sabb feladatok
szágok irány
A nyomorn
sehol sem jele
lenséggel, min
nem ismer ha
kafatlan a lé
mul a jaj a s
Ez a jajtá
lis dübörgéss
hogy hangja
trónusnak a
roly király i
sorsát.

Az uralkodó
sérül trónere
megakadt a j
megrázó kitév
Az uralkodó
vedők és néll
bölcsességében
egyanánt szim
szes népek jó
A panaszkok
megkapó rezor
jasi zsidó ucc
uralkodó lehaj
gából, le egész
nek mélysgé
ezer lejt jutt
gettó sötétjébe
ra is, világos
amelynek fény
néve elterjedt
egyre jobban
ilyen gesztus
köles nélkülöz
hit.

Es ez utóbbi
mint az előbbi
mint valaha.

Aschmann leszerelés

Uj vigéce tá
nak.
Ribbentropp
most Aschmann
külügyminiszte
kába a lábát,
esi leszerelésr
Hogy mivel
nem is fontos.
Inkább az az
Aschmann u
francia, mint
hangját azokka
ban, amelyek
politikai életbe
Rövidesen és
szeretné elérni
gyen lakatot a
töleg hallgassa
amelyeket a H
nap-nap után
A Harmadik
kivül kényelm
szinte nap-nap
masztja alá a
híreit és nap-
hiteles bizonyít
országi esemér
minden kultúra
haja.

A titkos tan
vigéce, nyg
né elérni, hog